

Library of Congress Gr.
Periodical Division
Washington, D. C.

GUB. WALLACE ATSIĖMĖ SAVO KANDIDATŪRA

DIDELĖ VAK. VOKIETIJOS VYRIAUSYBĖS PARAMA POLITINĖMS PARTIJOMS

Socialdemokratų partijai jau 100 metų

BONNA. — Pagaliau atėjo labai geros dienos ir Vak. Vokietijos politinėms partijoms. Dabar nebereiks joms laukti galvos iš kur gauti pinigų rinkimams kompanijoms, partiniam švietimui ir organizaciniams reikalams. Pinigų joms duoda Vak. Vokietijos vyriausybė. Kaip Reuterio agent. praneša, Vak. Vokietijos vyriausybė 4 vokiečių politinėms partijoms paremti, kurios yra atstovaujamos Bundestage (taip dabar vietoj senojo Reichstago vadinamas federalinis seimas), yra paskyrusi net 9.5 milijono dolerių.

IŠ VISO PASAULIO

Adžubel Vak. Vokietijoje

BONNA. — Aleksej Adžubel, "Izvestija" laikraščio redaktorius ir Chruščiovo žentas, pirmadienį atvyko į Vakarių Vokietiją, kur ji tikisi praleisti dvyliką dienų. Jis pasimatys ir su kancelriu Ludwig Erhardu. Spėjama, jog jo misija esanti sudaryti galimybę, kad kada nors ateityje Chruščiovas galėtų susitikti su Erhardu. Adžubelį atlydėjo jo žmona ir trijų laikraščių šulai.

Koalicinė valdžia

ROMA. — Aldo Moro, buvęs Italijos premjeras, susitarė su keturiomis partijomis sudaryti koalicinę vyriausybę. Tokios sudėties vyriausybei jis vadovavo ir anksčiau. Prezidentas Antonio Segni liepos 3 d. įgaliojo Moro tartis su politinėmis partijomis dėl sudarymo naujos vyriausybės. Atlikęs tą uždavinį, Moro vis dėlto kol kas nepasiskyrė, ar naujame ministerių kabinete jis sutiks eiti premjero pareigas.

Graikai puola turkus

NICOSIA, Kipras. — Graikai, susilaukę sustiprinimų, pradėjo atakuoti graikų Temblos kaimą, nepaisydami anksčiau padaryto susitarimo su Jungtinių Tautų ginkluotomis jėgomis. Kanados karininkai su 96 kariais stengiasi sudaryti buferinę juostą ir sulaukyti graikų puolimą.

Rasinės riaušės

NEW YORKAS. — New Yorko vadinamajame Harleme, kur gyvena daug negrų, įvyko riaušės dėl nužudymo vieno negro berniuko. Riaušės prasidėjo šeštadienį, atsinaujino sekmadienį ir kiek aprimo sekmadienį. Dvylika policininkų buvo sužeisti. Nukentėjo nemažai ir šiaip žmonių.

...kia situacija, kai parlamento atstovai ir partijų tarnautojai gausią iš valstybės algas ir pensijas, kaip ir kiti valstybės civiliai tarnautojai.

Vokiečių socialdemokratų gal taip drąsiai kalbėti, nes jie yra didžiausia partija, turinti net apie 650,000 tikrų narių, iš kurių vien tik nario mokesčio socialdemokratų per metus susirenka apie 7.5 milijono dolerių. Tuo tarpu Krikščionių demokratų partija turi tik apie 300,000 narių, iš kurių ji teigiamai apie 720,000 dol. O laisvieji demokratų turi tik 70,000 narių, kurie partijai sumoka apie 240,000 dol. nario mokesčio.

Vokiečių socialdemokratų partija yra pati seniausia iš dabar veikiančių vokiečių politinių partijų. Nesenai ji iškilmingai minėjo savo 100 metų veiklos sukaktį.

Spaudos konferencijoje, įvykusioje LBJ Ofise, prezidentas Johnsonas pareiškė, kad JAV išdės turį 0.3 bilijono dolerių deficitą finansiniams metams, pasibaigusiais 1964 m. birželio 30 d.

BRAZILIJOS PREZIDENTUI PRATESTI ĮGALIOJIMAI DAR 14 MĖNESIŲ

RIO DE JANEIRO. — Brazilijos parlamentas dar 14 mėnesių pratęsė įgaliojimus dabartiniam prezidentui Humberto Castelo Branco. Tuo būdu ir numatyti prezidento rinkimai, kurie turėjo įvykti 1965 m. spalio mėn., nukeliami į 1966 m. spalio mėn. ir gen. Castelo Branco išbūs Brazilijos prezidentu iki 1967 m. kovo mėn.

Tą postą jis užėmė šiu metų balandžio 1 d., kai sukilusi kariuomenė priverė pasišalinti buvusį prezidentą J. Goulart, kuris buvo palankus kastristams ir komunistams.

Įgaliojimų pratęsimas buvo įvykdytas tik po ilgų ir kartais net labai audringų debatų bendrojo abiejų parlamento rūmų sesijos naujojo Brazilijos sostinės Brasilia. Pratęsimas reikalavo daugelis kariuomenės vadų ir civilių politikų, dalyvavusių sukilime prieš Goulartą, motyvuodami, kad tai esą "revoliucinis būtinumas". Tačiau griežčiausiai prieš tą pratęsimą pasisakė Guanabaro gubernatorių Carlos Lacerda, kuris buvo vienas iš sukilimo prieš Goulartą vadų. Buvo tikima, kad Lacerda bus vienas iš kandidatų į prezidentus 1965 m. rinkimuose, kurie dabar atidedami metams vėliau.

Naujoji Brazilijos valdžia kreipia nemažą dėmesį į JAV pagalbos plano Pietų Amerikos valstyboms, kuris vadinamas Alliance for Progress, reikalavimus. Ji yra pasiryžusi įvykdyti visą eilę reformų, tarp kurių svarbiausios yra žemės reforma, mokesčių sistemos sumoderninimas, pigių namų statyba ir kt. Bet pats svarbiausias Brazilijos vyriausybės šiu dienų rūpestis, kaip sustabdyti infliaciją, kai per pastaruosius 6 mėn. pragyvenimo išlaidos pakilo net 40%.

Egyptiečiai numušė du Izraelio lėktuvus

KAIRAS. — Egipto kariniai sluoksniai skelbia, kad egiptiečių kariniai džetai, sovietinės gamybos Migai, sekmadienį turėję susidurimą ore su 4 Izraelio žvalgybiniais lėktuvais, kurie esą prancūzų gamybos džetai, Mirage klasės. Esą tie Izraelio lėktuvai buvę atakridę įvalgyti virš Nylo deltos. Oro kovos įvykusios virš Abukiro vietovės, kuri esanti 13 mylių į šiaurės rytus nuo Aleksandrijos.

Pagal egiptiečių tvirtinimą,

Demonstracijos Pietų Vietname

Tautinė vietnamiečių gėdos ir gedulo diena

SAIGONAS. — Sekmadienis, liepos 19 d., Pietų Vietname buvo pavadintas "Tautinė gėdos diena", nes tą dieną suėjo lygiai 10 metų, kai Ženevos susitarimu, kurį pasirašė visa eilė valstybių, buvo baigtas karas Indokinijoje. Pagal ta susitarimą iki tolei prancūzų valdytose teritorijose įsisteigė Kombodijos ir Laos valstybės, o Vietnamas buvo padalintas į du gabalus: Šiaurinį, kuris buvo atiduotas valdyti komunistams, ir laisvą Pietų Vietnamą, kuri dabar nori užvaldyti komunistai ir dėl to jau keleri metai ten vyksta kovos.

Šią dieną pietiniai vietnamiečiai laiko ne tik gėdos, bet ir gedulo diena. Jie ją paminėjo didžiulėmis demonstracijomis sostinėje Saigone ir kituose miestuose. Manoma, kad Saigone tose liūdesio ir kartu pasiryžimo nuagali komunistus demonstracijose dalyvavo apie 100,000 žmonių. Jis iš specialios tribunolos stebėjo ministeris pirmininkas Nguyen Khanh, naujasis JAV ambasadorius gen. M. D. Taylor ir visa eilė kitų aukštų pareigūnų.

Išvakarėse, šeštadienį, Viet Congo komunistai Saigone paskleidė labai daug agitacinių lapelių, kuriuose jie vietnamiečius ragina pradėti didžiulę teroro kompaniją prieš amerikiečius. Juose taip pat puolama vietnamiečių vyriausybė, o ypač budistų vienuolis Nghanp, kuris ragina sumobilizuoti milijoną naujų kariuonį ir pradėti žygį į šiaurės Vietnamą. Norint išvengti teroristinių pasikėsimų, amerikiečiams buvo patarta laikytis nuošaliai nuo tų demonstracijų.

Nikita skrenda į Varšuvą

MASKVA. — Sovietų premjeras Nikita Chruščiovas šiandien, antradienį, išskrenda į Varšuvą, kur dalyvaus 20 metų sukakties minėjime nuo komunistinio režimo Lenkijoje sukūrimo, kurį ir sukūrė ne kas kitas kaip tik ta pati Maskva. Bet manoma, kad svarbiausias Nikitos kelionės tikslas esą ne tas minėjimas, bet noras susitikti su satelitinė valstybių komunistų vadais, kurių daugumas atvyks į tas iškilmes, ir aptarti bendrą liniją prieš kinų komunistus.

Informuoti sluoksniai sako, kad Chruščiovas vis dar neatsisako minties sušaukti iš pradžių 26 svarbesniųjų pasaulio komunistų partijų konferenciją, kuri parengtų dirvą vėlesnei viso pasaulio komunistų partijai, kuri esama apie 90, konferencijai. Tos didžiosios konferencijos tikslas būtų išmesti kinų komunistų partiją iš Maskvos vadovaujamo pasaulinio komunistų fronto.

Sovietai neįsileido kinų sportininkų

PEKINGAS. — Kinų sporto laikraštis "Tiyu Pao" skundžiasi, kad rusai atsisakė įsileisti kinų sportininkus į tarptautines rungtynes, kurios šio mėnesio pradžioje vyko Maskvoje.

WALLACE DAR NESAKO, KĄ JIS REMSIĄS

WASHINGTONAS. — Priešingai ankstyvesniems tvirtinimams, Alabamos gubernatorių George C. Wallace sekmadienį atsisakė toliau kandiduoti į JAV prezidentus, kaip nepriklausomas kandidatas. Tuo būdu telieka tik du kandidatai: sen. Goldwateris ir prez. Johnsonas, kurį tikriausiai nuominuos Demokratų partijos konvencija, įvyksianti rugpjūčio 24 d. Atlantic City, N. J. Savo atsakymą gub. Wallace paaiškino tuo, kad jis esąs patenkintas, jog respublikonai savo konvenciją grįžę į konservatyvumo kelią. Jis jūntas, kad kažkas panašaus galį atsitikti ir demokratų konvencijoje ir todėl jo misija esanti baigta.

20 metų nuo atentato prieš Adolfą Hitlerį

Liepos 20 d. sukako 20 metų nuo nepasisekusio atentato prieš Adolfą Hitlerį, kurį buvo surengę vokiečių kariuomenės karininkai ir prie kurio surengimo buvo prisidėję ir kai kurie vokiečių politikai su Leipzigo miesto vyr. burmistru dr. Goerdeler priešaky. Atentatas buvo įvykdytas Rytprūsioose, kariniam Hitlerio štabe. Pulk. grafas von Stauffenberg, kovose Afrikoje anksčiau netekęs vienos rankos ir vienos akies, mediniam Hitlerio barakė pastalę padėjo savo portfelį, kuriame buvo gana stipri bomba, turėjusi sprogti nustatytu laiku. Stalas buvo aptaisytas kariniais žemėlapiais, rodiuoliais karinę padėtį įvairiuose frontuose. Prie jo nuolatos stovėdavo Hitleris su savo artimaisiais padėjėjais.

Savo portfelį palikęs, pulk von Stauffenberg išėjo iš to kambary ir skubėjo Berlyną. Sprogimas įvyko: buvo užmušta keleto tams kambarėje buvusių karininkų, kiti gi mažiau ar daugiau sužeisti, bet pats Hitleris kažkaip stebėklingai išliko gyvas, nors ir gerokai to sproginio sukūstas ir apdraskytas.

Po to prasidėjo baisus nacių gestapo siautėjimas: beareštuojant ir bežadant sąmokslininkus. Buvo pakarta, sušaudyta ar patys nusišovė daugiau negu 2,000 vokiečių karininkų, kurių daugumas buvo aukštesnių laipsnių, ir nemaža civilių piliečių. Ypač žiauriai buvo pakartas feldmaršalas von Witzleben, nusišovė gen. L. Beck ir gen. von Stulpnagel ir kiek vėliau išgarsėjęs vokiečių feldmaršalas E. Rommel. Dar daugiau žmonių buvo sugrūsti į nacių koncentracijos lagerius. Ypač žymiai nukentėjo vokiečių aristokratiniai sluoksniai. To atentato dalyvių aiškkinimas, gaudymas ir baudimas užtruko beveik iki pačios paskutinės karo dienos.

Nevadoj išprogdinta Britų atominė bomba

Goldwateriui pasiūlė susipažinti su slaptoomis informacijomis

JOHNSON CITY, Tex. — Prezidentas Johnsonas praėjusį savaitgalį praleido savo randoje, kurio kieme, atvirame ore, jis turėjo spaudos konferenciją. Dalyvavo apie 50 žurnalistų ir fotografų. Prezidentui buvo pateiktas visa eilė klausimų apie ekstremizmą, sen. Goldwaterį, respublikonų konvenciją ir kt.

Ten pat prez. Johnsonas pranešė, kad praėjusį penktadienį Nevados valstijos požiūmioje JAV ir britų atominiai mokslininkai išbandė britų pagamintą atominę bombą. JAV ir Didž. Britanijos vyriausybės esančios pasiūlymą jis buvo atmetęs.

Wallace atsisakė pareikšti ar jis remsiąs kurį svarbiųjų partijų kandidatą į prezidentus, bet jo kandidatūros atsiėmimas sen. Goldwaterio šalininkų buvo džiaugsmingai sutiktas. Kartu jis užtikrino, kad, prieš darydamas šį sprendimą, jis nebuvo susisiekęs su sen. Goldwateriu ar jo štabu. Prieš pasisakydamas už kurį nors kandidatą, jis dar palauskiąs ir pažiūrėsiąs, kas įvyks Atlantic City.

Kandidatuodamas į JAV prezidentus, segregacinis gub. Wallace, kurio pavardė labai dažnai pernai mirgėjo spaudos puslapiuose ryšium su rasiniais konfliktais ir demonstracijomis Alabamos, turėjo savo tikslus ir buvo šukūręs tam tikrą strategiją. Jis norėjo visose 16-koj pietinių valstybių susirinkti neįsipareigojusiu balsuotojų balsus, kad tuo būdu ne viena partija negautų reikalingos daugumos ir prezidento išrinkimo klausimas atsidurtų kongreso atstovų rūmų rankose. O ten jau Pietinės valstybės galėtų parodyti savo įtaką.

Alabama jau turi 10 demokratinių elektorių, kurie yra įsipareigoję nebausuoti už respublikonų, bet jie taip pat neprivalo bausuoti už prez. Johnsoną. Apie juos Wallace pareiškė, kad jis esąs tikras, jog tie elektoriai sutiksią su tuo, ką jis nusprendė. Normaliai tų elektorių įsipareigojimą gali pakeikti tik Alabamos valstijos Demokratų partijos komitetas, susidedas iš 72 narių, balsų dauguma.

Žaibas užmušė du vaiku

Praėjusį šeštadienį audros su lietuimi metu tolimesniam Čikagos priemiestyje Zione žaibas užmušė du mažamečius brolius: Mitchell ir Michael Milliken, 7 ir 11 m. amžiaus. Jie buvo rasti negyvi miegamajam kambary, kai patį dvių aukštų namą žaibas uždegė.

Ta audra Čikagos apylinkėse padarė nemažai ir kitų nuostolių. Iš tokių bandymų esą galima gauti svarbių techninių ir militarinų duomenų. Bandymas įvykęs pagal anglų-amerikiečių susitarimą bendradarbiauti, naudojant atominę energiją gynybos reikalams.

Toliau prez. Johnsonas pranešė, kad tebegalioja jo ankstyvesnis pasiūlymas sen. Goldwateriui superindinti jį su slaptais amerikiečių žvalgybos pranešimais apie pasaulinę padėtį. Esą prez. Johnsonas būtų laimingas, jei sen. Goldwateris tą pasiūlymą priimtų. Kiek anksčiau, kol dar Goldwateris nebuvo kandidatas į JAV prezidentus, šį pasiūlymą jis buvo atmetęs.

"KAIP MANE TARDE KARALIAUCIJE"

Karaliaučius dar neatstatytas, visur plytelių krūvos

Praejusių metų pabaigoje Vakarais iš Rytų atvykęs lietuvis Eltos bendradarbiui papasakojo apie pergyvenimus Karaliaučiuje (dabar — Kaliningrade), kai jis ten buvo tirdamas ir kalbinamas. Ta proga patirta būdingų žinių apie pačią Karaliaučiaus išvaizdą. Jis žadėjo vėliau papasakoti apie Karaliaučiuje jį nutiesus, Poptijos stovykloje (Mordovijos autonominėje respublikoje) praleistas sovietinio tremtinio — kalinio dienas.

Apie Karaliaučiaus vaizdus atvykęs į Vakarų pasakojo:

"Ka liningsgradskaja Pravda" ir kiti laikraščiai yra rašę, kad Karaliaučius esąs atstatytas visų 100 %. Tai netiesa. Paskutinį kartą mieste teko būti 1959 m. ir vis mačiau plytelių krūvas, kai kur nebuvo ir pravažiavimo. Sugriautuose pastatuose, kur tik pažvelgi, antrame ir trečiame aukštuose auga visokie krūmai bei medeliai. Apgriautų namų uždengimui statomos plytų sienos. Jei namai atstatomi, tai statybinės medžiagos panaudojama labiausiai nedaug, nes dalį medžio ir kitos statybinės medžiagos darbininkai sunaudoja kurui ir šiaip savo reikalams. Inžinieriai ir įvairūs viršinininkai džiaugiasi iš statybos "sukombinavę" saviems reikalams. Iš Gumbinės (dabar Gusievo) miesto mane atvežė į Karaliaučiaus kalėjimą Pergalės aikštėje (Ploščad Pobedy) — jį pačiame miesto centre, kur stovėjė paminklas Stalinui. Kalėjimas dar vokiečių statytas ir karo metu nepalietas.

Apie tardymą Karaliaučiuje jis pasakojo:

"Mane 1958 m. lapkričio 5 d. tardė papulkininkis Budilovas ir I. kl. prokuroras Antukusinas. Jie mane klausinėjo: kaip pakliuvau į vokiečių kariuomenę, kur mano šeimą, svarbiausia — kodėl aš norėj vykti į vakarų Vokietiją. Kai mane klausinėdavo, būdavo pakviečiamas vertėjas, mokąs vokiečių ir rusų kalbas.

Mane pasodinus į kamara, vėl buvau šaukiamas tardymui ir vėliau supratau, kad mane kaltina dėl įvairių pasakymų bei pareiktų nuomonių.

Be minėtų, tardant dar atsirado Karaliaučiaus srities čekistų pulk. Bukov. Jis mane klausinėjo: kodėl kitiems ru-

sams girdint kalbėjai apie pranašesnę vokiečių techniką? Juk greiti vokiečių traktoriai — buldozeriai, esą jie mažiau kuro reikalauja negu sovietiškieji "Stalinceai". Toliau kitiems aiškina, kad Vokietijoje statomi standartiniai namai, juos galima pirkti išimokėtinai. Džiaugėsi vengrų "kontrerevoliucionierių" darbais (Vengrijos sukilimu — E.) ir teigė, kad jie gali paplisti. Tai dar ne viskas. Draugų Chruščiova ir draugų Ulbrichtų esi pavadinęs piemenimis.

Visiems tokiems kaltinimams paremti iš anksto buvo paruošta 17 liudininkų, daugiausia rusų, kaip Lida Kariškova, 70 metų senutė Pronina ir kt. Tačiau mano nurodytų liudininkų parodymų visiškai neįrašė į kaltinimo aktą.

Kameroje atsirado naujas gyventojas, mano vadinamas "totorius" ir tuoj supratau, kad jis — vad. "stukač", taigi specialiai pasijustas žmogus man išklausinėti ir kuo daugiau patirti žinių iš mano gyvenimo, man žinomų įvykių. Kad jis "stukač", man buvo aišku ir iš jo pasisakymų, kad jis tikis, mylis Dievą ir pan. Vėliau, kai supratau savo kaimynų pareigas, jis pasisakė esąs paleidžiamas namo.

Vėl tardymas. Savo tardytojų klausiu: kodėl mane neišleidžiate į Vokietiją? Noriu vykti pas savuosius. Juk Vokietijos ambasada Maskvoje dar 1956 m. lapkričio 29 d. man davė pasą (Reisepass) bei visas keliauti į Fed. Vokietiją per Lenkiją ir rytų Vokietiją. Tas pasas ir kiti dokumentai yra Karaliaučiaus milicijos įstaigoje. Dokumentų vietoje man davė pažymėjimą (spravka) su milicijos antspaudu, o dabar kitos įstaigos to pažymėjimo nepripažįsta. Esą netinkamas antspaudas. Tad kodėl, paklausiau, jūs įstai-gos išduoda netinkamus dokumentus?

Tardytojas Panovas pateikė naują klausimą: kodėl norite vykti į vakarų Vokietiją? Juk galite savuosius parsikviesti ir sau toliau laisvai gyventi. Atsakiau tokiais žodžiais: — Juk esu vokiečių, o savųjų nekviestiu, nes jie visiškai nemoka rusų kalbos, o tai juk apsun-kina įsikūrimą. Tardytojas čia atsėvė: juk Sovietų Sąjungoje

Gub. William W. Scrantono 18 metų dukrė prisiekė du Barry Goldwaterio ženkliukus, lyg demonstruodama respublikonų partijos vieningumą. Jos tėvas irgi kandidavo, bet palaikė, kai didelis dauguma konvencijos atstovų pasisakė už Goldwaterio kandidatūrą prezidento postui.

SOVIETŲ TIKSLAI PIETŲ AMERIKOJE

Sovietinių teoretikų nuomone Pietų Ameriką tenka palyginti su ugniakalniu. Tai esąs kontinentas, kur nuolat stebimos socialinės ir ūkinės krizės ir kur "pažangios jėgos" masėm palaikant, radikaliais pakeitimais ūkio ir politikos srityje siekiančios išsivystyti. Sovietų spauda pastaruoju metu, pagal Muenchene veikiančio Sovietų Sąjungos klausimams tirti Instituto duomenis, pabrėžia Pietų Amerikoje veikiančių komunistų partijų vaidmenį — jis pasireiškia tarptautiniame laisvės judėjime. Sovietų S-gos CK organe "Problemy mira i socializma" (Taikos ir socializmo problemos) apie tų P. Amerikos komunistų veiklą pasirodė 15 straipsnių (1963 m. nr. 11 ir 12 ir 1964 m. nr. 1 ir 3). Devynius straipsnius paskelbė Pasaulinio ūkio ir Tarptautinių ryšių instituto žurnalas "Mirovaja ekonomika i mezdunarodnyje otnošenija" (1963 m. nr. 9-11, 1964 m. nr. 1).

"Problemy mira i socializma" (1946 m. nr. 3, psl. 16) P. Amerikos "pažangiųjų jėgų" taktiką aptaria tokiais žodžiais: "Komunistai supranta, kad jų organizacija augis ir stiprės tik kovos ugnį ir, kad ji sugebės įsigyti jos sąjungininkų meilę bei pasitikėjimą, jei ji dėl jų krašto išlaisvinimo kovos iki pabaigos". O "Komunisto" žurnalas (nr. 16, 1963) šaukia visų "patriotiškųjų ir demokratiškųjų jėgų kontinente" vienybės ir pabrėžia koks esąs didelis Sovietų Sąjungos vaidmuo paspartinant "socialistinę revoliuciją" P. Amerikoje ir koks esąs didelis JAV bejėgiškumas.

"Komunisto" nuomone Pietų Amerikoje esama dviejų priežasčių, paspartinančių revoliucijos judėjimą — tai nepaprastas P. Amerikos tautų skurdas ir "aiškūs komunistų sūrendimas visuose P. Amerikos kraštuose".

Kuriuo būdu komunistai galėtų atsirasti P. Amerikos kraštų valdžioje? Pagal tą patį "Komunistą", čia reikalingi "taikingi" ir "kovos" metodai. Esą revoliucinė taktika parodžiusi, kad tuos metodus galima suderinti. "Pravdoje" (š. m. sausio 29 d.) straipsnyje "Venecuela bus laisva" aiškinama kaip komunistiniai metodai naudojami Venecueloje: subversyviniai komunistų veiksniai ten vykdomi "tautinės gyvybės ūkiu, suderinami taikos ir kovos metodai, tačiau pirmenybė teikiama taikos taktikai. Vis dėlto pastaruoju metu sovietų spaudoje pasirodė balsai ("Problemy mira i socializma") pabrėžia, kad taikingiems metodams P. Ameri-

koje jau stebime mažiau palankias sąlygas.

Toji spauda pažymi, kad komunistai dalyvavo kovoje prieš karinį diktatūrą Paragvajuje, be to jie sėkmingai kovoję prieš "tironišką režimą" Gvatemaloje. Partizanų veiksmuose prieš diktatūrinius režimus dalyvauja Venecuelos, Nikaraguos, Haiti, Honduras ir Dominikonų resp. komunistai.

O tuose kraštuose, kur "daugiau ar mažiau tebeveikia konstitucinės laisvės", komunistai paraginti naudoti įvairius metodus, tačiau, jei galima, "neatsisakyti ir parlamentarinį priemonių". Dar daugiau, pagal "Mirovaja ekonomika i mezdunarodnyje otnošenija" žurnalą (nr. 12, 1963) komunistų partijos pavestas vienas svarbiausių uždavinių — "suburti gyventojus kovai prieš JAV imperialistus ir jų klasinius agentus, žemių savi-

ninkus, biznio ir bankų oligarchiją", be to dar "rasti lankščius bendradarbiavimo būdus tarp darbininkų, ūkininkų, miestiečių, studentų ir kt."

Komunistų teoretikai esminiu dalyku laiko turėti įtaką kariuomenėje — tai tenka vykdyti infiltravimo keliu, iškeliant priešingumus tarp kariūnų ir kitų laipsnių karių.

Pietų Amerikoje nepatenkinti ūkininkai komunistų laikiama svarbiu įrankiu. Pagal "Mirovaja ekonomika" — valstiečių judėjimas P. Amerikos tautiniame išlaisvinimo judėjime tapo galinga jėga. Sovietai ir Pietų Amerikos gyventojams primena šūkį "Zemė priklauso valstiečiams". Jie pirmenybę teikia darbininkams — šiems teks vadovauti "išlaisvinimo armijai" kontinente.

Sovietų Sąjunga aiškiai domisi būsimą Pietų Amerikos

kraštų raida. Pav. jie ragina už bendradarbiavimą, kuris būtų palankus "socialistiniams krastams" (kai kurie atveju...). Toliau sovietai nuolat šaukia apie kontinento išlaisvinimą nuo politinio bei ūkinio ryšio su JAV "imperializmu". Dėl to nenuostabu, kad sovietų propagandos nuolat puolamas velionies prezidento Kennedžio "Pažangos" planas, kuriuo siekiama ūkiniai paremti Pietų Amerikos kraštus ir kuris gali sukliudyti sovietų planams.

Sovietų Sąjungos komunistų partijos agentai Pietų Amerikos kontinente dabar susiduria su naujais sunkumais: plačiai skleidžiama spausdin-tojų kinų propaganda ir atsirado, kinams veikiant, lygiagrečios komunistų partijų grupės. Kinų propagandos pagrindinė teze: Chruščiovas ir So-

(Nukelta į 5 psl.)

NAUJIENOMS REIKIA NAUJŲ MAŠINŲ

Iki šio momento NAUJIENOS neprae pagalbos. Per 50 metų jos leido dienraštį, beiversdamos vien tik iš gaunamos prenumeratos, skelbimų, spaudos darbų ir patarnavimų uždirbtais pinigais. Niekad didelių atsargų neturėjome, bet per 50 metų dienraštį spausdinome ir tebespausdiname.

Galėtume ir toliau taip verstis, bet jaučiamė, kad mus užgula naujieji laikai. Visa pasaulio pramonė turi persitvarkyti, prisitaikyti prie naujesnių, geresnių ir kai kuriais atvejais net pigesnių gamybos procesų. Pleno pramonė statosi naujas krosnis, geležinkeliai taiso naujus lokomotorus, spausdinimo pramonėje taip pat padaryta didelė pažanga. Daugelis didesniųjų dienraščių įsigijo naujas mašinas.

NAUJIENOMS taip pat reikia naujų mašinų. Vieną kitą spaudos darbų mašiną ir mes esame įsigiję, bet didžioji mašina yra ta pati, kurią nusipirkome prieš 50 metų.

Modernios spaustuvės mašinos brangios. Jeigu pirma galėjai nusipirkti mašiną už kelis šimtus ar kelis tūkstančius dolerių, tai šiandien naujoms mašinoms reikia išleisti dešimtis tūkstančių dolerių.

NAUJIENAS įsteigė Amerikon atvaživę Lietuviai, kurie jautė, kad reikalingas teisingas ir tikslus informacijos šaltinis. Jas rėmė platūs Amerikos lietuvių sluoksniai. Per 50 metų NAUJIENOS tarnavo Amerikos lietuvių visuomenei ir kovojo už Lietuvos laisvę. Todėl dabar ir kreipiamės į visuomenę.

Minėdami 50 metų sukaktį, norime sudaryti reikalingas sumas pinigų, kad galėtume atnaujinti spaustuvės mašiną ir galėtume leisti dienraštį dar kitą pusimtį metų. Mums reikia naujo preso, reikia mašinų foto reprodukcijoms ir kitiems spaudos darbams. Esame įsteigę NAUJIENŲ MAŠINŲ FONDĄ ir prašome visų mūsų draugų ir rėmėjų pagalbos. Pinigus prašome siųsti tokia adresu:

NAUJIENŲ MAŠINŲ FONDAS, 1730 S. Halsted St., Chicago 8, Illinois
NAUJIENŲ BENDROVĖ

— Tad, — vėl tardė Panovas, — tau nepatinka Sovietų Sąjunga. Kodėl?

— Ne, nepatinka, — jam atsakiau, — nes po daugelio metų negaliu pasimatyti su artimaisiais ir jū visokiaisiais būdais trukdote. Tenka pildyti visokius blankus, teikiate įvairius pažadus, neatsakote į mano raštiškus paklausimus. O jei "Pravda" 1955-56 m. rašė, kad vis vokiečių belaisviai būsią grąžinti į Vokietiją, o buvo dar laikoma daugelis tų vokiečių, tad išeina — "Pravda" rašė netiesą. Na ir tardytojas pradėjo vėl iš naujo — esą, jis sako, juk tu ne vokie-tis, tu — Lietuvos pilietis.

Vėliau man tardytojai pareiškė, kad aš esu kaltinamas įvairiai kalbėjęs girdint kitiems asmenims. Aš esąs provokatorius, agitatorius, propagandininkas ir... už šiuos nusikaltimus baudžiama 58 str. 10-ju punktu: O tai reiškia nuo 6 mėn. iki 10 metų kalėjimo. (E.)

INVEST IN UNIVEST

PELNINGAS IR SAUGUS BŪDAS TAUPYTI

CURRENT Dividend Rate 4 1/2% per annum

Effective April 1, 1960

Universal Investment Share Account

ALL INCOME INSURED BY LIFE INSURANCE COMPANY

1730 S. HALSTED STREET CHICAGO 8, ILL. (Market 1-3070)

INVEST IN UNIVEST

PELNINGAS IR SAUGUS BŪDAS TAUPYTI

CURRENT Dividend Rate 4 1/2% per annum

Effective April 1, 1960

Universal Investment Share Account

ALL INCOME INSURED BY LIFE INSURANCE COMPANY

1730 S. HALSTED STREET CHICAGO 8, ILL. (Market 1-3070)

INVEST IN UNIVEST

PELNINGAS IR SAUGUS BŪDAS TAUPYTI

CURRENT Dividend Rate 4 1/2% per annum

Effective April 1, 1960

Universal Investment Share Account

ALL INCOME INSURED BY LIFE INSURANCE COMPANY

1730 S. HALSTED STREET CHICAGO 8, ILL. (Market 1-3070)

INVEST IN UNIVEST

PELNINGAS IR SAUGUS BŪDAS TAUPYTI

CURRENT Dividend Rate 4 1/2% per annum

Effective April 1, 1960

Universal Investment Share Account

ALL INCOME INSURED BY LIFE INSURANCE COMPANY

1730 S. HALSTED STREET CHICAGO 8, ILL. (Market 1-3070)

INVEST IN UNIVEST

PELNINGAS IR SAUGUS BŪDAS TAUPYTI

CURRENT Dividend Rate 4 1/2% per annum

Effective April 1, 1960

Universal Investment Share Account

ALL INCOME INSURED BY LIFE INSURANCE COMPANY

1730 S. HALSTED STREET CHICAGO 8, ILL. (Market 1-3070)

INVEST IN UNIVEST

PELNINGAS IR SAUGUS BŪDAS TAUPYTI

CURRENT Dividend Rate 4 1/2% per annum

Effective April 1, 1960

Universal Investment Share Account

ALL INCOME INSURED BY LIFE INSURANCE COMPANY

1730 S. HALSTED STREET CHICAGO 8, ILL. (Market 1-3070)

INVEST IN UNIVEST

PELNINGAS IR SAUGUS BŪDAS TAUPYTI

CURRENT Dividend Rate 4 1/2% per annum

Effective April 1, 1960

Universal Investment Share Account

ALL INCOME INSURED BY LIFE INSURANCE COMPANY

1730 S. HALSTED STREET CHICAGO 8, ILL. (Market 1-3070)

NAUJIENOS

THE LITHUANIAN DAILY NEWS

Published Daily Except Sunday by The Lithuanian News Pub. Co., Inc. 1750 South Halsted Street, Chicago 4, Ill. Telephone 1-2610

Entered as second-class matter March 7, 1914 at the Post Office at Chicago, Ill., under the Act of March 3, 1879.

Subscription Rates: In Chicago \$12.00 per year, \$4.00 per 3 months. In other USA territories and Canada \$15.00 per year, \$5.00 per 3 months. Outside USA \$20.00 per year, \$7.00 per 3 months, \$4.00 per three months.

Advertising Rates: Classified advertising 10 cents per copy, 10¢ on Saturday. Display advertising 10¢ per line per day. Long term contracts on application.

NAUJIENŲ užsienio atstovai: Lietuvos ambasada, nuo 9 ryto iki 5 val. vakaro. Sekretariatas — iki 12 val.

Gub. Wallace nekandidatuos

George C. Wallace, Alabamos gubernatorius, fanatiškas "valstybių teisių" gynėjas, nekandidatuos į JAV prezidentus. Jisai ketino statyti savo kandidatūrą 16-je valstybių, pietinių ir šiaurinių. North Carolina demokratų organizacija jau buvo nutarusi jo kandidatūrą remti.

Bet staiga jisai pareiškė pasikalbėjime su spaudos atstovais televizijos programoje, kad jisai nutarė savo kandidatūrą ištraukti.

Wallace manęs, kad jo "misija" atlikta. Jam rūpėjo paskatinti abidvi didžiausias partijas pasisakyti už "valstybių teises", atseit, kad federalinė valdžia nesikištų į paskirų valstybių reikalus, ir jisai esąs patenkintas, kad republikonų partija San Francisco konvencijoje tapo "sukonservatyvinta".

Wallace tikisi, kad panašus postūkis įvyks ir demokratų konvencijoje, kuri prasidės rugpjūčio 24 d. Atlantic City, N. J.

Alabamos gubernatoriaus pasitraukimas iš prezidentinių lenktynių reiškia netiesioginę pagarbą Goldwateriui, kurio šalininkai bijojo, kad Wallace'o kandidatūra suskaldys dešimtuosius ir padės prez. Johnsonui laimėti daugumą pietiniuose steituose. Dabar šis pavojus bus pašalintas. Goldwaterio kampanijos manadžerai drąsiau, negu iki šiol, pranašaus Arizonos senatoriaus "pergalę" lapkričio 3 d. rinkimuose.

Ar jų pranašavimas išsipildys, parodys ateitis.

Nelengvas Goldwaterio uždavinys

Kad Barry Goldwater nugalėtų prezidentą Johnsoną, turi nuo dabar iki lapkričio mėn. pradžios visiškai pasikeisti šios šalies balsuotojų nuotaikos. Kol kas jos yra labai nepalankios Arizonos senatoriui, kaip matyti iš balsuotojų apklausinėjimų visame krašte.

Goldwaterio rėmėjai sako, kad tų apklausinėjimų duomenys kartais visai prasilenkia su tikrove. Pavyzdžiui, 1948 m. Gallup Poll ir kitos anketos rodė, jogei republikonų kandidatas Thomas Dewey turi aiškia daugumą prieš demokratą Trumaną, o betgi Trumanas paėmė viršų. Kodėl negali atsitikti panašiai ir šio rudens rinkimuose? Tačiau pažvelgkime į šį dalyką atidžiau.

Prieš prez. Trumaną 1948 m.ėjo republikonų kandidatas Dewey ir nepriklausomas "pazanglitas" (komunistų) kandidatas Henry Wallace. Tų metų sausio mėn. Gallup Poll apklausinėjimų duomenys rodė, kad 46 nuos. balsuotojų pritarė Trumanui, 41 nuos. New Yorko gu-

bernatoriui Dewey, 7 nuos. Wallace'ui ir 6 nuos. neapsisprendę.

Bet prez. Trumano populiarumas ėmė smukti. Balandžio mėn. balsai buvo pasidalinę taip: Dewey 47 nuos., Truman 39 nuos., Wallace 7 nuos. ir 7 neapsisprendę. Toliau Trumano nuosimtis nukrito dar labiau, kai nuo jo atsietė kelios pietinės valstybės, kurios išstatė savo kandidatus Strom Thurmond, iš South Carolina.

Praėjus abiejų partijų konvencijoms, Gallup Poll duomenys buvo tokie: Dewey 48 nuos., Truman 37 nuos., Wallace 5 nuos., 10 nuos. napsisprendę.

Spalic viduryje (1948 m.), t. y. už trejų savaičių prieš rinkimus, nuosimčiai buvo tokie: Dewey 48, Truman 44.5, Wallace 4, Thurmond 2. Kaip matome, prez. Trumano populiarumas žymiai pakilo, bet vis dar buvo žemesnis, negu gubernatoriaus Dewey.

O lapkričio rinkimuose Trumanas gavo 49.9 nuos. balsų, Dewey 45.8 nuos., Wallace 2.4 nuos., Thurmond 2.4 nuos.

Prez. Trumano pergalė 1948 m. nustebino visus.

Bet dabar pažiūrėkime į Goldwaterio populiarumo istoriją.

Goldwateris prieš Kennedy ir Johnsoną

Arizonos senatorius iškilo, kovodamas prieš venonies prez. J. F. Kennedy sumanymą praveisti Pilietinių Teisių įstatymą, suteikiantį lygias teises negrams. Palapsniti, Barry Goldwater buvo virstęs rimtu demokratų prezidento oponentu.

Peretųjų metų lapkričio pradžioje Goldwaterio populiarumas buvo pakiekęs apogėjui (aukščiausią punktą): 40 nuos. balsuotojų. Lapkričio 17 d. paskelbti Gallup Poll atsiklausimų duomenys buvo tokie: Kennedy 64 nuosimčiai, Goldwater 40 nuosimčių ir 6 nuos. neapsisprendę.

Tačiau po to, kaip prez. Kennedy buvo užmuštas, balsuotojų opinijos vaizdas griežtai pasikeitė. Gruodžio 18 d. paskelbti Gallupo apklausinėjimų rezultatai rodė, kad prezidentui Johnsonui pritaria 75 nuos., Goldwateriui 20 nuos. ir 5 neapsisprendę.

Apklausinejimuose, kurie buvo praveisti šiemet, prieš prasidedant republikonų konvencijai San Francisco, už Johnsoną pasisakė 76 nuos. balsuotojų, už Goldwaterį 20 nuos. ir 4 pasilikę neapsisprendę.

Johnsono dauguma buvo ir pasilikę: beveik 4 prieš 1. Ar įvykiai Karvės Palociuje San Francisco priemiestyje galėjo pakelti Goldwaterio prestižą iki tokio laipsnio, kad jo šalininkai iš menkos mažumos virto dauguma? Nė vienas rimtas politikos stebėtojas tuo netiki.

Bet gal per atėmiančius pusketvirtą mėnesio balsuotojų galvose įvyks perversmas "dešiniųjų republikonų" kryptim. Tokios dvasinės "revoliucijos" (tikriai, kontr-revoliucijos) jo šalininkai laukia, kaip gervė giedros. Jie darys ką tik įmanoma, kad tai įvyktų. Gal būt, jie imsis ir "ekstremizmo kovoję už laisvę", kurį Goldwateris pripažino "doryje"? Arba, gal būt, jie stengsis išprovokuoti kitus imtis kraštutinų priemonių, kad susidarytų pavojus, reikalaujantis griežtos akcijos "tevynei gelbėti"? Tai padarytų daug žalos kraštui.

Bet valdžia ne jų rankose.

Tad lygtimi 1948 metų padėtį su dabartine padėtimi nėra jokio pagrindo. Pagaliau, ir anais metais laimėjo administracija, o ne opozicija.

VISI LIETUVIAI BIZNIERIAI SKELBKITES NAUJIENOSE

APŽVALGA

Republikonų laikraštis prieš Goldwaterį

Republikonų krypties dienraštis "Chicago Daily News" užtikini pasisakė prieš republikonų konvencijos nominuotą kandidatą į JAV prezidentus. Konvencijai dar nepasibaigus, perleis savaitės ketvirtadienį, tas "Chicago" dienraštis įėjo vedamųjų po antraštę "Goldwaterio Trumanas", kuriame yra aštriai kritikuojamas Goldwaterio neapikūnymas šiu opozicija republikonų partijoje.

Partijos kandidatas, gavęs 1,300 balsų konvencijoje, neparodė nė vieno žodžio arba žesut pagarbos tiems delegatams, kurie dėl partijos vienybės sutiko jį rėmti, nors ir nepritarė jam jo nusistatymui, kai kuriais svarbiais klausimais. Jie stengėsi išlaikyti taisyklų partijos gretose, ragindami savo šalininkus užmiršti atstumą ginčy, žyjuši tik tol. Bet Goldwateris atsako jiems nuogara.

"Goldwaterio frakcijos" nuotaka buvo kerštinga progancija. Kontrolė mūsų rankose — brotau, pasitrauk į šalį. Šita dvasia buvo matoma gatvėje ir viešbutio konferencijose, konvencijos metu ir komiteto posėdžiuose, į kuriuos nebūvo įleisti "džiam tik kraujo gminės".

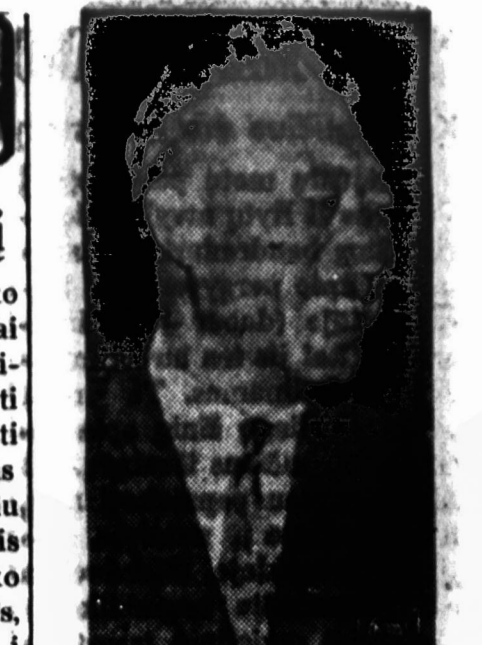
Skaudu buvo žiūrėti, kako laikraštis, kaip buvo įuliat praveista Goldwaterio palimintoji platforma ir pasiprėti į šalį visi pasiūlymai įnešti daugiain atskumo į mišiotas tekstso vietas. Piktą užgimau, ir užgailiojancias šauksniais buvo pasifiktas New Yorko ju b rimatorius Rockefelleris, kai pirmintikas pakvietė jį į estradą kalbėti.

Sis grubumo ir neatsakingumo vaizdas, kurį televizijoje stebėjo milijonai žmonių, "neregit išdils jų atmintyse".

"Chicago Daily News", kuris karstai rėmė gen. Eisenhowerį, kai pastarasis kandidatavo į prezidentus, ir kritika-vo Trumano administraciją, dabar stato klausimą: Ar Goldwateris yra vertas žinotių pasitikejimo, kad jam gali būti praveistos atsakingos JAV prezidento pareigos?

"Chicago" dienraštis rašė šį editorialą, kai dar nebūvo patsikeję, kas bus nominuotas į viceprezidentus. Mifinio nominacija nepakeitė neigiamos "Daily News" nuomonės, tik ją dar labiau sustiprino.

AUKOKITE PATEIS IR PARAGINKITE KITOS AUKOTI NAUJIENŲ MASHINŲ FONDŲ

Vieno iš labiausiai "apsalvųjų" esantųjų, senatorius Miriam Pong iš Havajų.

Chrusčiovo laikas Italų "Taikos komitetui"

Liepos 6 d. Tass agentūra paskele N. Chrusčiovo laisvą Italijoje veikdanciam "Taikos komitetui". Maskvos tiklktorius laiske kalba apie abipusio patikėjimo reikalą — tai turėtų sumažinti politinę įtampą. Pagal Sovietų min. pirmininką J. Tautų organizaciją greitai laiku turėtų būti priimtos Raudonoji Kinija ir Rytų Vokietija. Esą, juo greičiau tai įvyktų, tuo greičiau pakiltų šios organizacijos prestižas... (E).

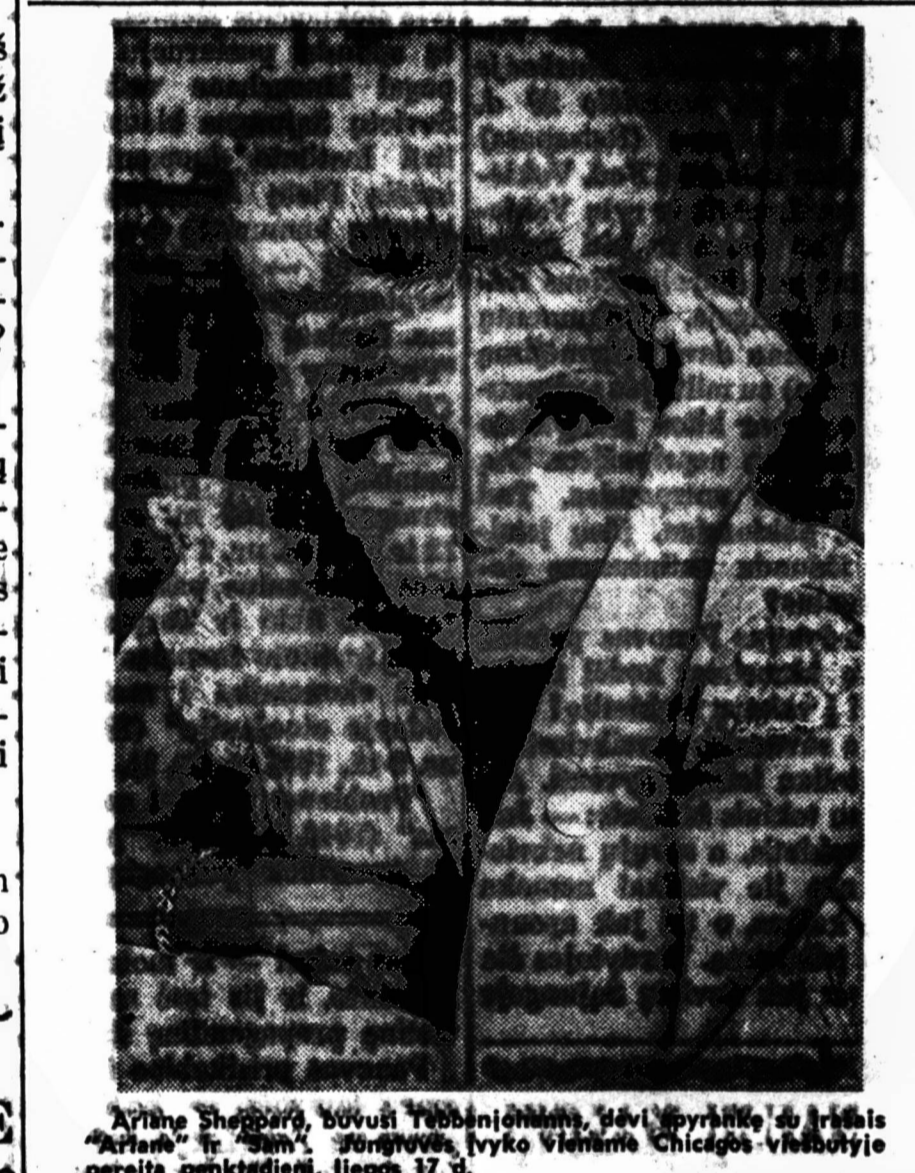
Izraelio turistai Vilniuje

(E) — Liepos 1-3 d. Vilniuje viešėjo 14 žmonių grupė iš Izraelio. Prieš atvykdamai į Lietuvą turistai lankėsi Odesoje, Kijeve, Maskvoje. Turistų grupę vadovavo še eifiniai Izraelio veikėjai, bet Izraelio — Sovietų Sąjungos draugystės sąjūdžio tarybos narys M. Tuderis. Vilniaus spaudoje jis trumpai pareiškė, kad jie esą lūmtingai pasiekę Vilnių, nes Pabaltijo respublikų gyvenimu Izraelyje labai domimasi. Lietuvoje lauktama dar trijų turistinių grupių iš Izraelio.

Lietuviai tarptautinėje vėliavoje

(E) Birželio 14 — 16 dienomis Eichholz'o Politinėje Akademijoje įvyksianame Vokietijos Jaun. Krikščionių Demokratų vadovu suvažiavime pasikaita Paryžiaus lietuvių veikėjas A. Venskus tema: "Vidurio ir Rytų Europos egzilių organizacijų veikla, programos ir istorija". Paskaita skaityta vokiečių kalba. A. Venskus šiuo metu yra Prancūzijos Lietuvių Bendruomenės Krašto Tarybos pirmininkas.

— Kas yra geltonas ir minkštas ir sukasi, sukasi, sukasi? — Ilgo grojimo (LP) om-tetas.

Apie šią šepetą, būvusį Teobaldinai, šv. Gyrylio de Ardeis "Ardeis" ir "Sam". Jis buvo įvyko vienam Chicago vėliavoje perleis paktacijai, lipos 17 d.

K. GNETIS Argi Galileo nenukentėjo dėl mokslo laisvės?

Keletas pastabų dėl vieno straipsnio apie šio mokslininko gyvenimą

1. Laiks nuo taiko tenka paskatinti mūsų spaudoje idomus ir dažniausiai švėgtvotai parasytas Dr. Vagnstovo Lito straipsnius daugiausia mokslininko gyvenimo. Šiemet sukako 400 metų nuo gimimo gausaus italo matematiko ir astronomo Galileo Galilei, ir ta proga "Drugo" 1 m gegužės mėn. 13 d. Mokslo, Meno ir Literatūros savitarnime pradede buvo patarimas Dr. Lito ngokas rašymai apie Galileo. Šio straipsnio pradžioje gražiai ir valdžiai aprašyta, kaip per daugelį šimtmečių, iki Koperniko laiko, žmonijos dauguma galvojo, kad mūsų planeta, Žemė, esanti visatos centru, kad Saulė sukiasi apie Žemę, nors jau ir giloje senovėje buvo žmonių, kurie kaip, pavyzdžiui, graikų filosofas Pitagoras, gyvenę apie penktą šimtmetį prieš Kristų, akcė, kad Žemė skriejanti apie Saule. Tačiau kitas genialiausiasis proto graikas, Aristotelis, klaidingai laikė Žemę visatos centru, nejudančia. Buvo laikai vakarų kultūros istorijoje, kai Aristotelio tika de kitos filosofijos, bet ir toki visuomenose pozityviose moksloose, buvo toki tiki.

kad jo galvojimas daugely sietų beveik būvo tapęs religijos dainimi — magisterizai — autoritetas, mokytojas, kas ir klausimas buvo taikomas išspėsta, kas nesutiko būvo išjuokiamas bei taikomas eretiku.

Dr. Litas mini, kad anais laikais atrode, kad pripažinimas, jog mūsų planeta sukasi apie Saule, būvo taikomas nesuderinamu su Būna. Pavyzdžiui, joga rašoma, kad Jozė, kovodamas su fiziniais, sūskio "saule, sustok", valdinas, šis postūkis tarjamis rodė, kad Saule sukasi apie mūsų planetą, o ne atbulai. Priėmus Koperniko galvojimą atrode, kad reikės keičti kai kurių švento Rašto dalių aiškinimą. Dr. Lito straipsnis užvardintas "Dramatiškas Pūskis". Kodėl "dramatiškas"? Galų gale tai nebūvo didelė nelaimė, nebuvo labai dramatiškas, tragiškas dalykas, kad galbūt reikėjo pripažinti, jog Žemė sukasi aplink Saule, o ne atbulai.

Mitinis mokslo, nebora patiravinantis astronomijos mokslai

Kai pirmoji renesanso galyne mokslininkai, astronomai ir matematikai, stebėjo padangės dangių kūnų pasirodymus, kai kurie jų pradėjo galvoti, kad mūsų Žemė gal ir nėra visatos centras ir darė atitinkamas matematinės apskaičiavimus. Reikiamiausią išvadą šiuo reikaliu padarė mokslas tenkas Kepleras, Nikolajus Kopernikas, kuris studavo teologiją, astronomiją, matematiką, mediciną pradžioje Jagielonų universitete Kro-

kuvoje, vėliau Italijos universitetuose. Bet jo garšioji knyga "De Orbium Coelestium Revolutionibus" 1616 m. buvo vėliakanio uždrausta ir, rodos, tik 1757 metais išimta iš uždraustų knygų rinkesio. Šioodamas persektojamu, jis ilgą laiką jos neapsaudino, pasigerindamas dažnytiadi vėtrausybė, jis ta Veneciją dedikavo popiežui Povilui II, bet ir tai neisgelbėjo šios garšios moksloinės knygos nuo cenzūros kamanių.

Kopernikui teko daryti dangiškų kūnų pasirodymų ir judėjimų stebėjimas su labai primityviškais instrumentais, medinėmis lentomis su virvelėmis, vėsiara-paženklinimais ir t. t.; jis dar neturėjo teleskopo.

Kai vienas blaudas išrado teleskopą Galileo jį visą laiką tobulino, stiprino ir išistomis dienomis per metų metus dedavo prie teleskopo, pats gamino šiuos įrankius ir vis darė matematinės apskaičiavimus. Jam pavyko pamatyti Jupiterio satelitus, Veneros fazes, kas parėmė Koperniko atradimus, ir jis dar labiau įsitikino, kad Koperniko galvojimas šiuo žvėsmiu yra teisingas.

Bet daugumas žmonių buvo įsitikinę, kad heliocentrinė teorija (Žemė sukasi apie Saule) yra klaidinga ir užsisprėsi laikiesi sukietėjusių tradicijų ir nepaūdytų dogmų, kurios tuo laiku dominavo žmogų galvojimą. Geocentrinės teorijos (Žemė yra visatos centru) šalininkai anais laikais net tokius argumentus naudodavo: jeigu Žemė sukasi, sukasi apie Saule,

tai esą būtu toks didelis vėjas visą laiką, kad mes negalėtum pasivėsti, mūs pačius ir mūsų pastatus, anais vėjas nušiuotų nuo žemės paviršiaus.

Ne tik kalėkai, Lūtelis, Katvinas irgi būvo įtėstingi

Kritikuodamas Koperniko išvedžiojimus Martynas Lutėris būvo pasakęs: Kai kurie žmonės bando patikėti šitam išskolėkėm astronomų, kuris stengiasi rodyti, kad Žemė sukasi... Šitas kvailys nori pakėsti astronomijos mokslą, bet šventas Raštas manis sako, kad Jozė įsakė Saulei, bet ne Žemėi, "sustoti". Panašioje dvasioje kalbėjo ir Johas Keplinas, pažiūmedamas: "Kas gali išdrisi pasakyti, kad Koperniko autoritetas yra aukštesnis negu Švento Dvasios autoritetas?"

Tas viskas parodo koks didelis tada būvo įsitikinimas, kad ta planeta, ant kurios mes gyvenam, hejuda ir tie, kurie tuomet turėjo daug jėgos, priešingai galvojancius kalbino tuo baisiausiu kaltinimu, kuris per šimtmečius slėgė vakarų Europos civilizaciją — erezija.

Galileo anksit būvo patikinę Koperniko tyrinėjimų išvadą teisingumą. Jo pačios stebėjimai ir išvados rėmė ir sutvirtino jo patikimą, kad Koperniko teorija teisinga, ir jis tapo mokslininko tyrinėjimų netik astronomijos, bet ir mechanikos, dinamikos, meteorstatikos principų srityje. Būvo jis išsivėjęs jo patobulintą teleskopą ne tik į Veneciją, bet ir į Ro-

ma, kur demonstravo savo atradimus Kvirinalo seduose, kurie tada priklausė vienam kardinolui. Kelius kartus jis važinėjo Romon savo išjuokinimų astronomijos srity gimi, ir dažnytiems centrais leidimo gauti jo parašytois mokslininkams knygomis išleisti. Kai jis mirė Romon 1642 metais, jį gan įnaujami priėmė popiežius Povilas V, kuris būvo laikomas gan rezervuota asmeniu ir bet kada atsikėję, privacių budėjanciu netaip lengvai duodavo. Bet jau ir tada Galileo būvo plačiau žinomas Italijoje mokslininkas, vedęs gan plačią korespondenciją ir su kitų Europos šalių astronomais ir matematikais. Šitame pirmame inkvizicijos pareigūnų tardyme jam būvo pasakyta nesilaikyti ir nedėstyti mokslininkų, kad Žemė sukasi apie Saule, ir jis būvo perspėtas savo astronomikais galvojimais neglausti būnyties dogmų, už ką grėse kalėjimas. Galileo būvo priverstas duoti šnoki pasirašėjimą, tuomet pasirašė, kad šitame pirmame susidurime su inkvizicija sukūstam šv. Oficijumo (inkvizicijos) pareigūnui, konsultatoriui kardinolui Belariniui teko pranešti Galileojui, kad inkvizicija jo galvojimą padėms, kad past kardinolis Belariniui domėjosi mokslininko išradimais ir tankina vien korespondencija su kitais astronomais. Bovo š d. 1616 m. Romoje būvo paskelbtas Galileo (jaukas) uždraudimas rašyti, spausdinti ir platinti eretiškas veikas, jis uždraudimas apėmė ir Koperniko sistemą. (Bus daugiau)

DR. ANNA BALIUNAS
AKIU, AUBU, NOSIBS IR
GERKLIS LIGOS
PETAIKO AKINIUS
2832 W. 63rd STREET
Office telefonas: 4-2229
Resid. tel. Waltham 4-2074
Valandos: kasdien nuo 10 iki 12 val. ir ryto ir nuo 7 iki 9 val. vak. Tuo-
chadieniai. Kita laiku pagal susitarimą.

Telefonas: 8-1711
DR. S. BIEZIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
3148 WEST 43rd STREET
Val.: kas diena po pietų 1-3; vak. 7-9
tikrai antradieniai ir penktadieniai.
Tuo- chadieniai ir sekmadieniai uždaryti.
Rez.: 2241 WEST 44th PLACE
Phone: Republic 7-7565

DR. C. K. BOBELIS
INKSTU IR SLAPIMO TAKU
CHIRURGAS
PR 6-1793 arba 312-698-0533
425 N. LIBERTY ST. R. 25
ELGIN, ILL.
Valandos pagal susitarimą

DR. PETER BRAZIS
PHYSICIAN AND SURGEON
3434 WEST 71st STREET
Ofisai: 4-5849
Resid.: 388-2233
OFISO VALANDOS:
Pirmadienį, ketvirtadienį nuo 1-3 ir 7-9
antradienį, penktadienį nuo 1-3 ir 7-9
tikrai antradienį ir sekmadienį uždaryti.
Office telefonas: Virginia 7-6936
arba 776-4269

DR. T. DUNDULIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Akademija ir moterų ligon.
4152 ARCADE AVENUE
GRAND VALANDOS:
Nuo 9-11 val. nuo 9-11 val. vakaro.
Seksadieniai nuo 2 iki 4 popiet.
Tuo- chadieniai pagal sutarimą.

Office telefonas: HE 4-1414, rez. RE 7-4667
DR. BR. GAIZINAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
2454 WEST 71st STREET
Valandos: 1-3 ir 6-8 val. po pietų
kasdien. Seksadieniai 1-4 val. p. p.
Tuo- chadieniai uždaryti.

DR. A. JENKINS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
3844 WEST 63rd STREET
OFISO VALANDOS:
Kasdien nuo 1-4 popiet ir 6-8 val.
Tuo- chadieniai uždaryti.
Office tel.: Portsmouth 7-6000
Resid. telefonas: Garden 3-7274

GRavehill 6-1595
Dr. Aldona A. Juška
AKIU LIGŲ SPECIALISTE
IR PETAIKO AKINIUS
Valandos: 9-12, 3-9 pagal susitarimą
išskyrus tuo- chadieniai ir sekmadieniai.
2422 W. MARQUETTE ROAD

DR. A. KAVALIŪNAS
VIDAUS IR KRAUJŲ LIGOS
2390 W. 51st STREET
Office telefonas: 4-1729
Resid.: 3-0281
Prieimimo valandos: Pirmadienį, Antradienį,
Ketvirtadienį ir Penktadienį 2-4 val. p. p.
ir 6-8 val. vak.
Kitu laiku pagal susitarimą.

Office telefonas: PR 6-7773 rez. PR 6-4732
DR. A. MACIŪNAS
CHIRURGAS
2832 W. 63rd STREET
Val.: pirmadienį ir ketvirtadienį, 1-4 popiet.
antradienį ir penktadienį, 5-8 val. vak.
Office telefonas: HE 4-1016 arba RE 7-7700
Resid. telefonas: PR 6-9001

DR. J. MESKAUSKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
VIDAUS LIGŲ SPEC.
2454 WEST 71st STREET
Prieimimo val.: nuo 9-11 val. ryto ir
nuo 6-8 val. po pietų. Sekštadienį, nuo
9-11 val. p. p.
Tuo- chadieniai uždaryti.

Phone: Nevada 4-7046
DR. A. MONTVIDAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
3022 W. 51st STREET
Office telefonas: CL 4-1016 arba RE 7-7700
Resid. telefonas: PR 6-9001

DR. P. STRIMAITIS
Bendra praktika ir chirurgija
specialiai
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4440 SO. ASHLAND
Savaitės dienos priėmimo valandos:
2-4 ir 6-8 val. vak.
Seksadieniai 2-5 val. vak.
Tuo- chadieniai ir sekmadieniai uždaryti.
Ligonius priima tik susitarimu.
Office telefonas: CL 4-1016 arba RE 7-7700
Resid. telefonas: PR 6-9001

DR. L. SEIBUTIS
INKSTU, PUSLIS IR SLAPIMO
TAKU CHIRURGAS
Office telefonas: 2454 West
71st St. 63-63 ir Campbell Avenue
kampus), tel. 776-2807; 30 N. Michi-
gan Ave. Suite 505, tel. CB 6-7764
Valandos pagal susitarimą.

DR. VYT. TAURAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Bendra praktika, spec. MOTERŲ LIGOS
Office: 2452 WEST 59th STREET
Tel.: RE 6-1223 arba RE 6-5577
Office val.: pirmadienį, antradienį, trečiadienį,
ketvirtadienį, penktadienį 9-12 val. vak.
Seksadieniai 2-4 val. po pietų ir
kitu laiku pagal susitarimą.

DR. V. P. TUMASONIS
CHIRURGAS
2454 WEST 71st STREET
Office telefonas: 4-2123
Resid. telefonas: Gibson 8-6195
Prieimimo valandos pagal susitarimą. Del
valandos skambinti telefonu HE 4-2123
Jei neatšiepia, tai telefonas GI 8-6195
arba GI 8-6190

Office telefonas: 827-2892; rez. PR 6-4250
DR. V. VILEIŠIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
756 WEST 35th STREET
(Kampus Halsted ir 35-06 gatvė)
Prieimimo valandos: kasdien 1-4 p. p.
ir 6-8 val. vak. Seksadieniai 1-4 p. p.
Tuo- chadieniai ir sekmadieniai uždaryti.

P. SILEIKIS, O. P.
ORTHOPEDES PROTEZISTAS
Aparatai - Protėzės, Med. Ban-
džiai. Speciali pagalba bejėms
(Arch Supports) ir t. t.
Val.: 9-4 ir 6-8. Seksadieniai 9-1.
ORTHOPEDIJOS TECHNIKOS LAB.
2850 West 63rd St., Chicago 29, Ill.
Telefonas: Pilsopot 6-5884

LIETUVIAI AKIU GYDYTOJAI
DR. G. SERNER
LIETUVIS AKIU GYDYTOJAS
25 metų patirtis
Office telefonas: Yards 7-1899
Pritaiko Akinius
Kreivas Akis
Išsina.

Office telefonas: Akinų Dirbtuvė
756 WEST 35th STREET
Valandos: nuo 10 iki 2, nuo 6 iki 8.
Tuo- chadieniai. Penktadienį, 10-2
val. po pietų. Arba pagal susitarimą.

Dr. Ant. Rudokas, Opt.
4455 So. CALIFORNIA, Yards 7-7381
Tikrina akis, priima akinius,
keičia stiklus ir rėmus.
Valandos: 1 v. p. p. iki 8 val. (tuo-
chadieniai), šeštadienį, 10 ryto iki 1 p. p.

PERKRAUSTYMAI
MOVING
Lėkėtimai - pilna aprašas
SEMA KAINA
R. SEBENAS
2047 W. 67th Pl. Waltham 5-8063

MOVING
Aprašas perkraustymams
ir įvairių paslaugų
ANTANAS VILKAS
3415 So. LITUANICA AVENUE
Tel.: Pilsopot 6-1882

GRADINSKAS
LABAI PIGIAI
debar galima gauti
gerą oro vėsinimą
J. G. Televison Co., 2912 W. 47 St.
Pilsopot 6-1998
Radijai • Fotografai • M.P.P.
sluogė

SOPHIE BARCUS
RADIOJE SEIMOS VALANDOS
Visos programos iš WOPR,
1490 kil. A. M.
Lietuvių kalba: kasdien nuo pirmadienio
iki penktadienio 8-11
val. vak. — Seksadienį ir sek-
madienį nuo 8:30 iki 9:30 val.
ryto.
Vakarėškės Pirmadienį 1 v. v.
Telefonas: 4-2413
7159 SO. MAPLEWOOD AVE.
CHICAGO 29, ILL.

SKAITYK IR KITAM PATAR
SKAITYTI "NAUJENAS"

SKAITYK IR KITAM PATAR
SKAITYTI "NAUJENAS"

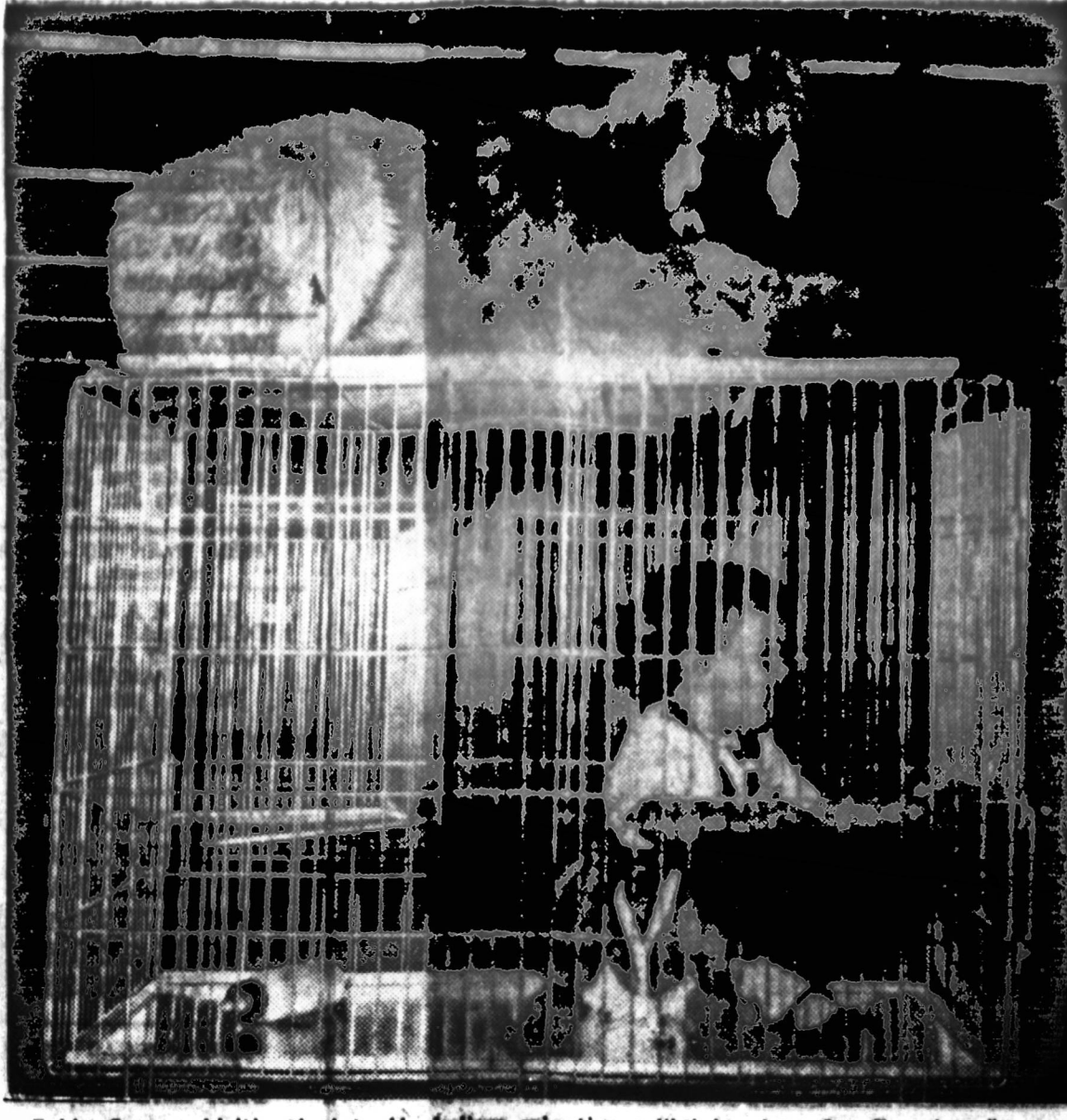
SKAITYK IR KITAM PATAR
SKAITYTI "NAUJENAS"

SKAITYK IR KITAM PATAR
SKAITYTI "NAUJENAS"

SKAITYK IR KITAM PATAR
SKAITYTI "NAUJENAS"

SKAITYK IR KITAM PATAR
SKAITYTI "NAUJENAS"

SKAITYK IR KITAM PATAR
SKAITYTI "NAUJENAS"

Robin Gruenwaldaitės tėtis turėjo kelias minutes palikti laisvą San Francisco Juny pro-
dole. Jis išsprendė uždavinį, palikęs savo žinią Kiamot Kahir Koh saugoti mergaitas.

Studentai užplūsta vasaros mokyklas

Buvo laikai, kai jaunuolis eidavo į mokyklą vasaros metu tik, kai gaudavo patalpas iš kurio nors dalyko. Dabar šimtai tūkstančių berniukų ir mergaičių savo noru eina į vasaros kursus.

Šioje savanorių grupėje yra studentai, einą į keturis kursus, kurių jie negali pritaikyti reguliarių mokslų metu; gabūs studentai, norį pagilinti specialų savo studijų sritį, kaip pav. kalbas, matematiką ar kitus mokslus; studentai, kurie dėl kurių nors priežasčių nori paskubinti mokyklą baigimą; tie, kurie nori specialiu kursų, kaip pav. vaivavimo, kurių jie negali lankyti per mokslo metus.

Nors daugelis vasaros mokyklų turi tradicinius patalpas paruošti kursams, tačiau vis daugiau yra kalbama apie "praturtinimą", "pažanginį darbą gabiesiems" ir "pagreitintimą".

Dabar esamuose vasaros kursuose yra galima mokyti rusų ir kitų kalbų, literatūros, greito skaitymo ir kūrybinio rašymo. Ketiną stoti į kolegijas studentai turi progos pasiruoti tokiuose specialiuose dalykuose, kaip prieš-koleginė anglų kalba, "greitas rašymas" paskaitų ir tyrimų užsirašymams.

Daugelyje mokyklų gabūs studentai gali eiti į pažangius matematikos ir mokslų kursus. Kai kuriose vietose studentai yra priimami ir už mokyklos apylinkės ribų.

Bulvakasis su daina

Rytinės Vokietijos komunistinio jaunimo laikraštis "Die Junge Welt" paskelbė jaunimui skirtą "Bulvakasių dainą", kurią jau dainuoja ar dar turės dainuoti per atostogas ir kolehožas išvyaroti moksleiviai ir studentai:

"Wir trotzen allen Regenschauern, da hilt kein Hagel und kein Wind, denn wir wandeln uns in Bauern, die eigentlich Studenten sind".

(Mes nepaisome jokio lietaus, mums nieko nereikia kruša ir vėjai, nes mes pasiverčiam valstieciais, nors tikrumoje esam studentai).

Ne per seniai Tautinė švietimo Drangija, pervežusi vasaros mokyklų programas, pridėjo išvados, kad apie pusę miesto ir priemiesių mokyklų distriktų JAV-ese turi vasaros mokyklas.

Kai kurie auklėtojai į vasaros mokyklų programą augina žiūrį, kaip į išsitytų metų mokyklas studentams pradžia. Vienaolikos ar dvylikos mėnesių laikotarpis užlaikar-meno daugelį žmonių, ir ne vien tik vaikų, bet neatrodo, kad tam yra skubaus pavojaus.

Tikra prasme, vasaros mokyklų per visą kraštą išplitimas yra didėjančio tautinio troškulio mokslui liudijimas, ir daugelio berniukų bei mergaičių noras pirmauti gyvenime su tėvy bei auklėtojų padaršinimu. Studentai, kurie nusprendžia lankyti vasaros mokyklas, paaukoja didelę savo dvejų mėnesių vasaros atostogų dalį. Pradžios mokyklos mokinius praleidžia vasaros mokykloje šešias ar septynias savaites, o antrojo laipsnio mokyklos mokinius ilgiau negu septynias savaites.

Sen ir ten mokyklos savo kursams taip sutvarko, kad duotų studentams bent tiek atostogų per vasarą. Pavyzdžiui, vienam priemiesčio mokyklos distrikte pažangios matematikos mokiniai per liepos mėnesį būna klasėje nuo 9 iki 12 val. ryto. Tokia programa duoda laiko mokymui ir mokymuisi ir dar duoda jiems laisvus liepos mėnesio popiečius bei visą rugpjūčio mėnesį.

Vasaros mokyklos yra ilgalaikės laisvos tradicija, kur mokiniai ir baigę studentai lankomi savo žinią ir pasiruošimą pagilinti.

A. C. N. S.
(American Council for Nationalities Service)

"NAUJENAS" BAITU VISU
SROVIU ŽMONIŲ, DARBININKŲ
KAL BIZNERIAL PROFESIO-
NAL DVASININKAL VALS-
TYBININKAL MOKSLININKAL
JIE ŽINO, KAD "NAUJENOS"
PADUODA TEISINGIAUSIAS
ŽINIAS IR GERIAUSIAS
RASTUS

Nullidė lieta:
Žmona, sūnus, dukte
ir kiti gimines.
Laidotuvių Direktorius S. G.
Lackawicz. Tel. RE 7-1213.

VAŠAITIS - BUTKUS
1446 S. 50th Ave., Cicero, Ill. Phone: Olympia 2-1003

ANTANAS M. PHILLIPS
3307 S. LITUANICA AVENUE. Phone: Yards 7-3401

STEPONAS C. LACKAWICZ
2424 WEST 69th STREET REpublic 7-1213
2314 WEST 28rd PLACE Virginia 7-6672

GEORGE F. RUDMIN
3319 S. LITUANICA AVE. Tel.: Yards 7-1138-1139

PETRAS BIELIONAS
4348 S. CALIFORNIA AVE. Phone: Lafayette 3-3572

P. J. RIDIKAS
3384 S. HALSTED STREET Phone: Yards 7-1911

LEONARD BUKAUSKAS
10821 S. MICHIGAN AVE. Phone: Commodore 4-2228

GELININKAS
(PUTRAMENTAS)
Lėkėtimams arba lėkėtimams valandose
gražiausias gėles ir vainikas, ant-
kpiu papuošimai ir sezoninės
kapams gėles.
ROY R. PETRO (PUTRAMENTAS)
5325 So. Harlem Ave. — 586-1228

LOVEIKIS Telegrama
Viesas Pasaulio
Dalis
KVIETKININKAS
Gėlės Vestuvėms, Bankietams
ir Pagrabams
3314 So. Halsted St. Yards 7-7000

GUŽAUSKŪ
BEVERLY HILLS GELININKA
GĖLES VISOMS PROGOMS
2443 WEST 43rd STREET
Telefonai: PR 6-0833 ir PR 6-0834

PETKUS
TĖVAS IR SŪNUS
MARQUETTE FUNERAL HOME
2533 W. 71st STREET
Telefonas: Grovehill 6-245-6

1410 So. 50th AVE., CICERO
Telefonas: Townhall 3-2108-9

TRYS MODERNISKOS KOPLYCIOS
AIKŠTĖ AUTOMOBILIAMS PASTATYTI

Laidotuvių Direktorius
MAZEIKA & EVANS
6045 SO. WESTERN AVE.
TRYS MODERNISKOS
AIR-CONDITIONED KOPLYCIOS
MAIŠOMAS VISTA
REpublic 7-9000 REpublic 7-9001

John F. Eudeikis
Laidotuvių Direktorius
SENIAUSIA IR DIDZIAUSIA LAIDOJIMO ĮSTAIGA
4605-07 So. HERMITAGE AVENUE
Tel.: Yards 7-1741 — 1742
4330-34 So. CALIFORNIA AVENUE
Telefonas: Lafayette 3-0440
MODERNISKOS AIR-CONDITIONED KOPLYCIOS

NARIAI
Chicago
Lietuvių
Laidotuvių
Direktorių
Asociacijos
AMBULANCE
PATARNAVI-
MAS DIENA
IR NAKTI
TURIME
KOPLYČIAS
VISOSE MIESTO
DALYSE

VASAITIS - BUTKUS
1446 S. 50th Ave., Cicero, Ill. Phone: Olympia 2-1003

ANTANAS M. PHILLIPS
3307 S. LITUANICA AVENUE. Phone: Yards 7-3401

STEPONAS C. LACKAWICZ
2424 WEST 69th STREET REpublic 7-1213
2314 WEST 28rd PLACE Virginia 7-6672

GEORGE F. RUDMIN
3319 S. LITUANICA AVE. Tel.: Yards 7-1138-1139

PETRAS BIELIONAS
4348 S. CALIFORNIA AVE. Phone: Lafayette 3-3572

P. J. RIDIKAS
3384 S. HALSTED STREET Phone: Yards 7-1911

LEONARD BUKAUSKAS
10821 S. MICHIGAN AVE. Phone: Commodore 4-2228

PERKRAUSTYMAS
IS TOLI IR ARTI
JUZAS NAUJOKAITIS
2027 So. 63rd Chicago 38.28.31 346-6644-1-1211

1889 M. JOHNSTOWN POTVYNIS

Prieš 75 metus šiame Vakarų Pensilvanijos mieste įvyko viena iš skaudžiausių kraščių nelaimių — Johnstown'o 1889 m. gegužės mėn. 31 d. potvynis.

Potvynis prasidėjo po pietų su naikinančiu staigumu. South Fork Dam užtvankos griuvimas atpalaidavo bilijonus galionų vandens. Ir šitie bilijonai galionų per klonį, lyg per milžnišką piltuvą, per 15 minučių apsemė Johnstown miestą.

Mieste su dešimt tūkstančių gyventojų niekas nebuvo perspėtas bei aliarmuotas. Iki nakties žuvo vandenyje arba potvynio metu kilusio gaisro liepsnose maždaug du tūkstančiai du šimtai žmonių. Pusantro tūkstančio butų buvo sunaikinta, iš 300 buvusių mieste prekybinių pastatų liko tik 30, materialiniai nuostoliai siekė 17 milijonų dolerių.

Septynios bažnyčios ir visi tiltai išskyrus vieną virto griuvėsiais. Išlikęs tiltas — senas Akmeninis Tiltas (the old Stone Bridge) stovi dar ir šiandien. Kaip tik prie šito tilto kilo gaisras, kai žmonės ir skeveldros atsimušė į jį. Pasakojimai apie neįtikėtinus išsigelbėjimus ir apie didvyriškus gebėjimus dar keleto mėnesių būvyje užpildydavo laikraščių skilnis.

Maždaug šimtas šeimų žuvo vandenyje, aštuonioliasdešimt devyni vaikai liko visiškai naš-

laičiai, o keturi šimtai septynioliasdešimt neteko vieno iš tėvų.

Tikslus žuvusiųjų skaičius, tur būt, niekad nebus žinomas, jis svyruoja pagal spėjimus tarp 2,209 ir 2,287.

Per 20 pirmųjų dienų po katastrofos buvo rasta 1,713 lavonų. Beveik kasdien raskavo žuvusiųjų vėliau vykdytos masinės ieškojimo operacijos metu.

777 nelaimės aukos palaidotos Grandview kapinių rajone, skirtame "nežinioms". Buvo pasigesta dar 967 asmenų.

Didžiojo potvynio židyns buvo senas Pensilvanijos kanalo tvenkinys, maždaug 12 mylių atstumu į šiaurę nuo miesto, netoli South Fork — anglų kasyklų rajono.

Masės vandens, buvusio South Fork tvenkinyje (kitaip dar vadinamame Conemaugh Dam arba The Lake), kaip tik paskatino įsteigti toje apylinkėse South Fork medžioklės ir žūklės klubą.

Rezervuaras buvo pataisytas ir paskui didinamas tol, kol turėtomis anuomet žinioms virto pačiu didžiausiu pasauli- tvenkinium, drenavusiu 50 kvadratinį mylių plotą.

Tvenkinys buvo įsprautas už 931 pėdos ilgio ir 72 pėdų aukščio užtvankos. Jame vėsi- sėsi daugybė upėtakių (fore- lių) ir kitokių žuvų.

Smarkios liūtys siautė toje vietovėje ištisai per keletą dienų prieš potvynį. Gilus sniegas dar gulėjo kalnuose aplink tvenkinį.

Ir štai įvyko nelaimė: užtvankos griuvo, ir 40 pėdų aukščio milžiniška banga užtvindė siaurą klonį ir nuriedėjo link Johnstown.

Po keleto minučių didelis tvenkinys buvo jau tuščias. Po penkiolikos minučių besiaučias vanduo pasiekė Johnstown ir nušlavė viską savo kelyje.

Visas pasaulis atjautė Johnstown gyventojų nelaimę. Karalienė Viktorija ir ligonė Florence Nightingale (anglų kariuomenės gailėstingoji sesuo, žinoma filantropė, gimus 1820 m., mirus 1910 m.) atsiuntė užuojautas n u k e ntėjusiems. Taip pat atsiuntė užuojautą prezidentas Harrison. Pinigai ėmė plaukti iš visų Amerikos dalių.

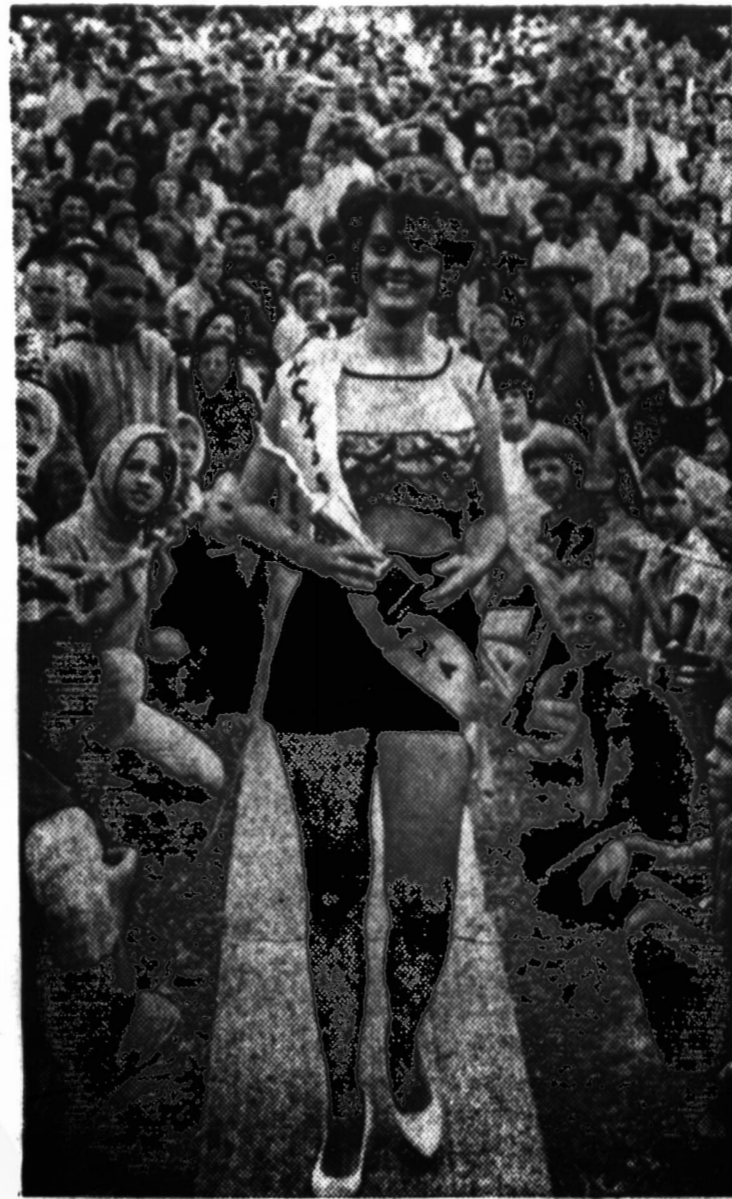
Siemet sukako 75 metai nuo šios baisios nelaimės. Buvo suruošti iškilmingi pietūs, kur 300 dar gyvų potvynio liudininkų dalyvavo, kaip garbės svečiai.

Vertė L. U.

Senovės turtuoliai

Vienas mongolas maharadža Indijoje Jahangir, gyvenęs 1569 —1627, turėjo tokių brangenybių: 279,450 karatų deimantų; 2,235,000 karatų perlų; 372,600 karatų rubinų; 981,500 karatų jasmos (jaspis).

Visa tai sudarė 4,005,450 karatų už daugiau kaip \$200,000,000.

Čia tai bent konvencija — šimtai entuziastų stovyklautojų sugužėjo į parką netoli Cuyahoga krioklio, Ohio, į stovyklautojų ir keliautojų konvenciją. Nuotraukoje konvencijos karalienė Barbara Bozeman iš Montgomery, Ala., demonstruoja savo vaiką ir trofėjų.

25 m. Juozo Gaigalo vedybinė sukaktis

S. m. liepos 11 d. Dariaus - Girėno posto patalpose buvo atšvęsta Juozo Gaigalo — Joseph Gagle (gyv. 4319 So. Francisco Ave.) 25 metų vedybinė sukaktis.

Prieš 25 metus Juozas Gaigalas vedė lietuvaitę Elena Lekytę. Juozas ir Elena yra gimę ir auge Amerikoje. Tiesa, Juozas kartais mėgsta pajuocio milžininka banga užtvindė siaurą klonį ir nuriedėjo link Johnstown.

Po keleto minučių didelis tvenkinys buvo jau tuščias. Po penkiolikos minučių besiaučias vanduo pasiekė Johnstown ir nušlavė viską savo kelyje.

Visas pasaulis atjautė Johnstown gyventojų nelaimę. Karalienė Viktorija ir ligonė Florence Nightingale (anglų kariuomenės gailėstingoji sesuo, žinoma filantropė, gimus 1820 m., mirus 1910 m.) atsiuntė užuojautas n u k e ntėjusiems. Taip pat atsiuntė užuojautą prezidentas Harrison. Pinigai ėmė plaukti iš visų Amerikos dalių.

Siemet sukako 75 metai nuo šios baisios nelaimės. Buvo suruošti iškilmingi pietūs, kur 300 dar gyvų potvynio liudininkų dalyvavo, kaip garbės svečiai.

Vertė L. U.

Senovės turtuoliai

Vienas mongolas maharadža Indijoje Jahangir, gyvenęs 1569 —1627, turėjo tokių brangenybių: 279,450 karatų deimantų; 2,235,000 karatų perlų; 372,600 karatų rubinų; 981,500 karatų jasmos (jaspis).

Visa tai sudarė 4,005,450 karatų už daugiau kaip \$200,000,000.

TRUMPAI

— *Martynui Gudeliui*, Naujųjų manadžeriu, pereitą savaitę Presbyterian — St. Luke's ligoninėje buvo padaryta vienos akies operacija. Nelaimingo nuotykio metu buvo sužeista jo akies retina. Akių ligų specialistai, dr. Howard Wilder ir dr. Hirth, sėkmingai operavo. Kaip atrodė, jis netrukus grįš į darbą. Tačiau kol kas prašoma jo nelankyti ir jam į ligoninę netelefonuoti.

— *Povilas ir Stefa Krasauskaitė-Sakalauskai*, kurie neseniai apsidėdė B. Pakšto salėje ir buvo išskridę į pietų kraštus — toloka į Amerikos dalyvavo Prancūzijoje, Olandijoje, Belgijoje ir Vokietijoje mūšiuose. Juozas priklausė Dariaus - Girėno postui ir yra socialiniam reikalams vadovas — rūpinasi ligoniais ir kitais socialiniais reikalais. Jam socialiniai reikalai geriausiai prie širdies, nes ir jis pats augo varge. Tėvelis mirė, kai jis dar jaunutis buvo. Motinėle augino, be Juozo, dar 4 vaikus. Pats vargęs, jis sugeba suprasti kitų ir kitus į vargą patekusius. Juozas visiems paslaugus, visiems pasirengęs padėti. Dirba Joslyn Co. ir čia savo malonių būdu ir paslaugumu įsigijo daug draugų. Tai ir jo 25 metų vedybinę sukaktį pagerbti susirinko Dariaus - Girėno posto narių dalis ir Joslyn Co. bendradarbiai. Galėjo būti apie 500 asmenų. Prie gražiai papuoštų stalų susėdo svečiai, o šalia sollemnizantų sėdėjo apie j motinėle. Kunigui pasimeldus, prasidėjo vaišės, o po jų šokiai didžiojoje salėje iki vėlyvos nakties.

Atšventę 25 metų vedybinę sukaktį, Juozas ir Elena išvyko vienai savaitei į Arkansas valstiją aplankyti pažįstamų. Beje, Juozas privačiame gyvenime yra aistringas medžiotojas ir meškeriojas. Linkėtina Juozui ir Elenai sulaukti deimantinės sukakties.

Stasys Juškėnas

— *Muz. A. Linas* yra pakviestas šaulių sąjungos choro vedėju Chicagoje. Choras pradėjęs veikti rugsėjo mėnesį. Dabar vyksta toliminės narių registravimas. Kviečiamas jaunimas ir senimas dalyvauti, o ypač buvusieji kurio nors choro dalyviai, kaip "Pirmyn" ir kit. Be to, šauliškas jaunimas. Choriui gali priklausyti ir ne šauliai.

— *Muz. J. Bertulis* liepos 18 d. išskrido lėktuvu į Europą. Jisai aplankys daug valstybių ir savo įspūdžius žadėjo vėliau parašyti mūsų spaudoje. Jisai yra taipgi Liet. Zurnalistų Sąjungos CV narys. Užsienyje žadėjo išbūti visą mėnesį.

— *Kazys Žilėnas*, 1920 — 51st Ave., Cicero 50, Ill., yra LŠST. išdininks. Šauliai ir kiti leidžiamos knygos "Nepriklausomai Lietuvai" mecenatai, garbės ir paprasti penumeratoriai, kurie nori, kad jų pavardės būtų minėtoje kny-

goje atspausdintos, turi pasiųsti užsakymus nurodytu adresu. Knyga bus 300 puslapių ir gausiai paveiksluota. Be to, yra paskutinis terminas medžiagai prisiųsti — rugpjūčio 1 d. Ją siųskite redakcinei komisijai: Mr. A. Gintneris, 3221 W. 61 St., Chicago 29, Ill.

— *Krepšinio rinktinė*, kuri dabar yra Australijoje, prisiektė Naujienoms tokį sveikinimą — "Gerbiame; lietuvių krepšinio rinktinę, pradėjusi sėkmingai savo išvyką Australijoje, sveikina Jus ir visus skaitytojus iš Australijos". Pasirašo: Valdas V. Adamkavičius, Vyt. Grybaskas, Jonas Bulionis, Frank Čekauskas, Al Vainas, Algis Jankauskas, Algis Motiejūnas, Ed Sloccskas, Bill Sedlickas, Remigijus Gaska, Andy Adzima, Larry Jesevičius ir C. Silingas (nelabai aiškūs).

— *Vincų Suopų*, 1407 No. 16 St., Melrose Park, Ill., vardo dienos proga, aplankė daug svečių iš Chicago, linkėdami jam daug sveikatos ir sėkmės gyvenime kaip sintautiečiui, buv. pavyzdiniam ėkininkui šakių apskrityje.

— *Aleksandra Webor* kartu su vyru Harry Webor liepos 20 d. išskrido į Europą, kur žada aplankyti kelias valstybes ir praleisti porą mėnesių. Ponia Webor daugelį yra pažįstama. Ji su pirmuoju vyru Leonu Konradu (jis jau yra miręs) Kaune laikė plačiai žinoma Konrado kavinę. Ponia Webor Naujienas skaito nuolat atvykimo į šį kraštą. Gyvena Detroito.

HELP WANTED — FEMALE
Reikia Darbininkių
REIKALINGA MOTERIS
PATYRUSI PRIE MOTERISKŲ
SUKNELIŲ SIUVIMO
FRANKLIN DRESS CO.
325 W. Jackson Blvd.
Telephone HA 7-8550

REIKALINGA TARNAUTOJA
Valyklai reikalinga tarnautoja, dirbti pilną ar dalį laiko, mes išmokysim, geras atlyginimas ir daug priedų.
THE EXCLUSIVE CLEANERS
1442 East 87th Street
Teirautis pas Mr. Siegel arba Mr. Levin.

HELP WANTED — MALE
Darbininkų Reikia
REIKALINGAS
DAŽYTOJAS - PUSKREJAS
DIENINEI AR NAKTINEI
PAMAINAI
Prityręs prie metalinių
spintų dažymo.
MOHAWK METAL PRODUCTS CORP.
4610-20 W. 21st STREET

REIKALINGAS SIUVEJAS
"BUSHELMAN"
VALYKLAI
PASTOVUS DARBAS
623 N. STATE ST.
TEL. 337-2201

REIKALINGAS VIREJAS
NAKTINEI PAMAINAI
DALI LAIKO AR PILNAM
LAIKU
DIAMOND HEAD RESTAURANT
3321 W. COLUMBUS AVE.
Teirautis pas
Mrs. MITCHELL

BUSINESS CHANCES
Biznio Progos
PIGIAI ĮKAINOTAS
GREITAM PARDAVIMUI

Mūrinis pastatas: Maisto produktų ir mėsos krautuvi, 5 kambarių butas prie jos, rūsys ir garažas.
Tel. RE 5-6463

goje atspausdintos, turi pasiųsti užsakymus nurodytu adresu. Knyga bus 300 puslapių ir gausiai paveiksluota. Be to, yra paskutinis terminas medžiagai prisiųsti — rugpjūčio 1 d. Ją siųskite redakcinei komisijai: Mr. A. Gintneris, 3221 W. 61 St., Chicago 29, Ill.

— *Krepšinio rinktinė*, kuri dabar yra Australijoje, prisiektė Naujienoms tokį sveikinimą — "Gerbiame; lietuvių krepšinio rinktinę, pradėjusi sėkmingai savo išvyką Australijoje, sveikina Jus ir visus skaitytojus iš Australijos". Pasirašo: Valdas V. Adamkavičius, Vyt. Grybaskas, Jonas Bulionis, Frank Čekauskas, Al Vainas, Algis Jankauskas, Algis Motiejūnas, Ed Sloccskas, Bill Sedlickas, Remigijus Gaska, Andy Adzima, Larry Jesevičius ir C. Silingas (nelabai aiškūs).

— *Vincų Suopų*, 1407 No. 16 St., Melrose Park, Ill., vardo dienos proga, aplankė daug svečių iš Chicago, linkėdami jam daug sveikatos ir sėkmės gyvenime kaip sintautiečiui, buv. pavyzdiniam ėkininkui šakių apskrityje.

— *Aleksandra Webor* kartu su vyru Harry Webor liepos 20 d. išskrido į Europą, kur žada aplankyti kelias valstybes ir praleisti porą mėnesių. Ponia Webor daugelį yra pažįstama. Ji su pirmuoju vyru Leonu Konradu (jis jau yra miręs) Kaune laikė plačiai žinoma Konrado kavinę. Ponia Webor Naujienas skaito nuolat atvykimo į šį kraštą. Gyvena Detroito.

REAL ESTATE

REAL ESTATE FOR SALE
Namai, Žemė — Pardavimui
REAL ESTATE FOR SALE
Namai, Žemė — Pardavimui
Paskolos, perkant namus, daromos liguoms terminams ir žemais nuomomis mėnesiniais išmokėjimais.
Dėl visų informacijų, kreipkitės į
MUTUAL FEDERAL SAVINGS
JOHN J. KAZANAUSKAS, prezidentas
2212 W. Cermak Road Chicago, Ill. Virginia 7-7747

CHICAGOJ, mielam Brighton Parke, švarus 12 apt. mūras, platus lovas, naujas gazu šild., virš \$12,000 nuomos, kaina — 6 kartus nuoma.
IR DAR BRIGHTON PARKE biznio mūras, erdvus butas, modernus frontas, 47th ir California. Kaina žemiau \$14,000.
NEGAILA MOKĖTI už 6 kamb. gražų modernų mūro namą su mūro garažu \$19,000.
2 BUTŲ MEDINIS, 6 ir 4 kamb., 2 auto garažas, namas kaip seklyčia. \$21,000.
KAIP DVARAS PLATUS, priedui modernus 7 kamb. mūras, arti Marquette Parke, \$26,000.

K. VALDIS REAL ESTATE
RE 7-7200 — 2458 W. 69th St. — RE 7-8534

3 BUTŲ MEDINIS po 4 kamb., naujas gazu ir karšto vand. šild., \$310 mėn. pajamų, arti įstaigos, \$18,900.
2 AUKŠTŲ MŪRINIS, 7 metų senumo, po 3 mieg., atskiras gazu šild. sist., alum. antrieli langai, į pietus nuo 88th ir Crawford. Tik \$35,900.
TRI-LEVEL su 3 mieg., gazu šild., garažas, arti 65th ir Cicero Avenue. \$17,500.

3 BUTŲ MŪRINIS, 6-6-3 kamb., mėn. pajamų \$296, gazu ir karšto vand. šild., vandens apšėmimo kontrolė, garažas. Arti 71st ir Maplewood Ave. Tik \$30,900.
SAVININKAS UZPIRKĖ naują namą, paruošė 2 aukštų mūrinį nu-pigintai, po 4 kamb., moderni virtuvė, gazu šild., mūr. garažas, Brighton Parke. Tik \$18,900.

BUTŲ NUOMAVIMAI
DRAUDIMO AGENTORA PATARNAUJA VISAIŠ DRAUDIMO REIKALAIŠ
BELL — REALTY
J. BACEVIČIUS
6455 So. Kedzie Ave. — PProspect 8-2233

CICERO — PARK HOLME
2 BUTŲ MŪRINIS, 2 auto garažas, 2 atskiros šildymo gazu sistemos. Bargasas už \$23,500.
NAUJAS MŪRINIS
2 BUTAI PO 3 miegamuosius, spalvotos vonios, plytelėmis išklotas rū-sys. Karšto vandens gazu šilima.
2 METŲ MŪRINIS
CICERO. 3 miegamieji. Karšto vandens gazu šilima. Apsauga nuo potvynio. Pilnas rūsys. 2 auto garažas. Tik \$19,500.
TAVERNA IR NAMAS
CICERO. 3 butų mūrinis ir naujai modernizuota taverna. Tik \$6,000 įmokėti.
MODERNIZUOTAS MEDINIS
CICERO. Vienos šelmos 6 kamb. 3 mieg. Pilnas rūsys ir pastogė. 2 auto garažas. Tik \$14,500.

ŠATAS REALTY
4936 WEST 15th STREET
Office: OL 6-2233
CICERO 50, ILLINOIS
Residence OL 2-9907

DIDŽIAUSIAS IR GERIAUSIAS NAMŲ IR BIZNŲ PASIRINKIMAS
♦ APDRAUDA ♦ NOTARIJATAS
LEONAS REAL ESTATE
2735 West 71st Street Walbrook 5-6015

REAL ESTATE FOR SALE
Namai, Žemė — Pardavimui
MEDINIS 2x4 rūsys, garažas, Brighton Parke. \$13,900.
MŪRINIS, 2x4 ir 2 kamb. rūsy, Brighton Parke, netoli naujos bažnyčios, švarus.
MEDINIS BUNG., 5 kamb., su valg., centr. šild. Marquette Parke.
MŪRINIS 2x6, puikus, \$23,500, Brighton Parke.
MŪRINIS, 9 butai, tvirtas, geros pajamos.

ŠIMAITIS REALTY
2737 W. 43rd STREET
Tel. CL 4-2390

NORVILA
REAL ESTATE AND BUILDERS
2658 West 59th Street
PProspect 8-5454

DIDŽIAUSIAS 2 BUTŲ BARGENAS
CICERO. 1 blokas nuo 22nd St. arti 50th Ave., 2x5 kamb., (3 mieg.), mūrinis, autom. šild., pilnas rūsys, įkainotas greitam pardavimui. \$20,900. Imokėti \$3,500.
SVOBODA, 6013 Cermak Rd., Cicero OL 2-6710 — BI 2-2162

7 KAMB. 1 AUKŠTO
buvusi daktaro rezidencija, puikiai įrengtas rūsys, arti Marquette Parke ir Kedzie. \$19,800.
A. NORKUS REAL ESTATE
2405 West 51st St. WA 5-5030

PALIKIMAS — TURI BUTI PARDUOTAS. "Bay" frontas, 2 butai, 2x4 kamb., lenkų - liet. apylinkė, prie 25th ir S. Avera, įkainotas greitam pardavimui — \$10,500 arba geriausias pasiūlymas.
PIRKITE PER REALTOR — SKAMBINKITE REALTOR SVOBODA 3739 W. 28th St. — LA 1-7038

ATDARYTAS APŽIŪRĖJIMUI
SEKMADIENI 12-6
COLUMBUS MINAR
9000 S. RIDGELAND AVE.
Mūrinis, 2 butų, laisvas, 9 metų senumo, ranch stilius, 1-6 kamb. ir 1-3 kamb. garažas, vidurinis "patio", gazu šildymas, sklypas 100x200.
Kaina \$29,900. — Tel. WA 5-1678

LEO'S SINCLAIR SERVICE
Leonas Frankus, Sav.
Stabdžiai, sankabos, transmisijos — (Standartinės ir Automatinės) ir motorų remontas. — Towing.
5759 So. WESTERN AVE.
Tel. PR 8-9533

S-T-R-E-T-C-H
YOUR DOLLARS
Call: Frank Zapelis
3208½ W. 95th St.
GR 6-4339
GA 4-8634

GARBAGE DRUMS
WITH COVERS & HANDLES
30 & 50 gal. Free delivery
5757 S. Halsted & 5622 S. Racine
Tel. 224-4362 — 434-1113

GRAŽIAUSIOS PREKĖS DOVANOMS:
papuošalai, sidabro dirbiniai, kristalai, liet. sveik. kortelės ir kt. gaunamos
TRANSATLANTIC GIFT SHOP
3362 So. Halsted St. Tel.: BI 7-3883
Zemos kainos

SIUNTINIAI | LIETUVA
Ir kitus kraštus
P. NEJOZINSKAS, 4065 Archer,
Chicago 32, Ill. Tel. YA 7-5990

SIUNCIAMI SIUNTINIAI
LIETUVA IR KITUS KRAŠTUS.
DIDELIS PASIRINKIMAS
MEDŽIAGŲ IR KITŲ PREKIŲ.
EXPRESS
GIFT PARCEL CO.
3320 S. HALSTED ST.
LA 3-2021
L. KAVALIUSKIENĖ
Atidaryta darbo dien. 9-5 val.
Pirm. ir ketvirt. 9-9 val. vak.

SIUNTINIUS | LIETUVA, TAIP PAT IR MAIŠTĄ SIUNCIAM
licenzijuota lietuvių įmonė, registruota U. S. Department of Justice
COSMOS PARCELS EXPRESS CORP.
MARQUETTE GIFT PARCELS SERVICE
3212 S. Halsted St., Chicago 8, Ill. Tel. CA 5-1864
2439 W. 69 St. ir 2608 W. 69 St., Chicago 29, Ill.
Telef. WA 5-2737

DIDELIS PASIRINKIMAS medžiagų ir visų kitų Lietuvoje pagaidu-jamų prekių PAPIGINTOMIS KAINOMIS.
Akordeonai, sluvamos mašinos, skalbimo mašinos, automobiliai, planiniai, motociklai iš Europos ir Sov. Sąjungos sandėliu.
Vedėjai E. ir V. ZUKAUSKAI

SIUNTINIAI | LIETUVA IR KITUS KRAŠTUS
1. Pranešama, kad siunčiame siuntinius tiesiai iš Chicago į Lietuvą ir kitus kraštus. Teikiame visas informacijas siuntinių reikalais. Čia pat vietoje yra didelis pasirinkimas prekių, kurios geriausiai tinka siuntimui.
2. Taisome ir paruošame: telefoninius, foto aparatus, ratomas ir sluvamas mašinas bei kitus precizinius instrumentus.
Ką benorotumėte pasiųsti ar patalpyti, prašom kreiptis į lietuvių kompaniją
WORLD PARCEL SERVICE
2715 West 71st Street Chicago, Ill., 60629 Tel. 471-1424

BUY U.S. SAVINGS BONDS
WHERE YOU BANK OR WORK

Ponia Goldwater pareiškė reporteriams, kad ji būtų labai laiminga, jei "galėtų gyventi Baltuosiuose Rūmuose".